

ISSN 0556-1590

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

17 и 18

Београд - 2024

СНИМЦИ СЕМИНАРА И КУРСЕВА ДОСТУПНИ СУ НА НАШЕМ ВЕБ САЈТУ

Обавештавамо Вас да путем наше интернет странице <https://www.privsav.rs/> у одељку **Е-продавница/ Снимци семинара и курсева** можете купити право на гледање снимака актуелних семинара и курсева у организацији Привредног саветника.

Куповином права на гледање снимка семинара или курса стичете овлашћење да одабрани семинар/курс гледате у периоду од 7 узастопних дана.

Период од 7 дана започиње тренутком одобравања регистрације на Zoom платформи путем које се снимци емитују.

По извршеној регистрацији, наша служба претплате ће извршити верификацију Ваших података и проследити Вам упутство за плаћање. Преглед доступних семинара и курсева дат је у табели у наставку.

Ред. бр.	Назив семинара / курса	Цена за претплатнике*	Цена за непретплатнике*
1	Курс – Практична обука за електронско евидентирање обрачуна ПДВ и претходног пореза (18 часова)	30.000	30.000
2	Измене и допуне Правилника о електронском фактурисању и Правилника о ПДВ	9.000	15.000
3	Годишњи финансијски извештај и обрачун пореза на добит за 2023. годину	Бесплатно**	15.000
4	Припреме за састављање годишњег финансијског извештаја и обрачун пореза на добит за 2023. годину	Бесплатно**	15.000
5	Испуњавање нових обавеза у вези са електронским архивирањем од 1. јануара 2024. године	9.000	15.000
6	Накнада за заштиту и унапређивање животне средине – Подношење пријаве за 2024. годину	Бесплатно**	15.000
7	Утврђивање пореза на имовину за 2024. годину	9.000	15.000
8	Порез на добит по одбитку и ПДВ аспекти опорезивања нерезидентних правних лица	9.000	15.000
9	Рачуноводствено евидентирање основних средстава – некретнина, постројења, опреме и инвестиционих некретнина	9.000	15.000
10	Примена МСФИ 9, МСФИ 15 и МСФИ 16 приликом састављања финансијских извештаја	9.600	18.000
11	Контрола девизног пословања резидената и нерезидената	9.000	15.000
12	Трансферне цене	9.000	15.000
13	Курс – Практична обука за обрачун зарада, накнада зарада и осталих личних примања (40 часова)	48.000	48.000
14	Курс – Рачуноводство привредних друштава и предузетника (84 часа)	27.500	27.500
15	Курс – Рачуноводство привредних друштава и предузетника са књигама (84 часа)	40.000	40.000

* цене су исказане са урачунатим ПДВ

** снимци семинара који су бесплатни за претплатнике налазе се у претплатничком делу сајта www.privsav.rs у секцији „За преузимање“

РЕДАКЦИЈА: Иван Антић, Снежана Антић, др Петар Бабић, Весна Боровић, Никола Јеринић, Данијела Крајић Дамјановић, Горан Лазовић, др Милан Неговановић, Тијана Павловић и Душан Поповић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 504.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел. 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

ТЕХНИЧКА ПОДРШКА, тел. 011-3209-650, e-mail: onlinepodrska@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Горан Лазовић, тел. 32-09-620

ЛЕКТОР

Саво Пешут

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Иван Антић, тел. 32-09-667, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

АКТУЕЛНОСТИ И НОВИ ПРОПИСИ

Евиденција претходног пореза постављена је на продукциону верзију СЕФ и у току је процес припреме података за аутоматско евидентирање за септембар 2024. године – др Милан Неговановић	5
Донети су нови подзаконски прописи из области акциза – нова Уредба о акцизним маркицама, Уредба о регистрацији корисника система е-акциза и измене и допуне Правилника о акцизним дозволама и акцизним складиштима – Весна Боровић	7
Закон о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом – Тијана Павловић	19

ПРЕДУЗЕТНИЦИ

Подношење захтева за паушално опорезивање предузетника за 2025. годину – Иван Антић	23
---	----

ПОРЕЗ И ДОПРИНОСИ ПО ОДБИТКУ НА ПРИХОДЕ РЕЗИДЕНТНИХ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА ВАН РАДНОГ ОДНОСА

Приходи од капитала које остварују резидентна физичка лица у земљи – Душан Поповић	25
1. Камата	26
2. Дивиденда и учешће у добити	28
3. Приход од инвестиционе јединице отвореног инвестиционог фонда / власништва над инвестиционом јединицом алтернативног инвестиционог фонда	31
Узимање из имовине привредног друштва – Душан Поповић	32
Приходи од ауторског и сродних права и права индустријске својине које остварују резидентна физичка лица у земљи, на које се порез плаћа по одбитку – Душан Поповић	36

Приход од издавања непокретности у закуп и подзакуп који остварују резидентна физичка лица у земљи – Весна Боровић	46
1. Обвезник пореза на приходе од непокретности	46
2. Шта чини приход од издавања непокретности у закуп?	47
3. Обрачун пореза на приходе од издавања непокретности у закуп	47
4. Депозит за закуп непокретности	48
5. Закупнином се не сматрају трошкови настали током закупа, а који зависе од обима потрошње закупца	48
6. Закупнином се сматра вредност свих извршених обавеза и услуга на које се обавезао закупца	48
7. Издавање у закуп непокретности од стране оснивача или запослених	51
8. Улагања од стране правног лица – закупца на закупљеној непокретности од оснивача – физичког лица	51
9. Уговор о закупу без накнаде	53
10. Могућност плаћања закупнине у динарима и девизама	53
11. Исказивање података у ПОПДВ обрасцу код закупца обвезника ПДВ	54
12. Попуњавање пореске пријаве на Обрасцу ППП-ПД	54
13. Обрачун пореза на приходе од издавања непокретности у подзакуп	55
Плаћање пореза и доприноса на остале приходе грађана – Иван Антић	57
1. Уговори на које се плаћа допринос за ПИО по стопи од 24%	58
2. Лица за која се плаћа допринос за здравствено осигурање	59
3. Примања на која се не плаћају доприноси за социјално осигурање	60
4. Пријављивање на осигурање пензионера и незапослених лица	60
5. Закључивање уговора о делу са инвалидским или породичним пензионером	60
6. Обрачун пореза и доприноса на поједине врсте осталих прихода	61
7. Приходи од осигурања лица	61
8. Накнада за рад (примања чланова управе правног лица, накнаде посланицима, општинским одборницима, стечајним управницима, судијама поротницима, судским тумачима и судским вештацима, итд.)	62
9. Уговори о заступању и посредовању	64
10. Учешће запослених у оствареној добити	64
11. Други приходи који нису опорезовани по другом основу	65
Приходи физичких лица од давања у закуп покретних ствари правним лицима и предузетницима – Весна Боровић	66
Добици од игара на срећу – др Милан Неговановић	70
Приходи спортиста и спортских стручњака – Иван Антић	75
Плаћање пореза и доприноса на приходе по основу уговора о делу – Никола Јеринић	84

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

658+657

ПРИВРЕДНИ саветник : часопис за рачуноводство

и пословне финансије / одговорни уредник Иван Антић

. - Год. 1, бр. 1 (1952)- . - Београд : Привредни саветник, 1952- (Београд : Birograf Comp). - 28 cm

Доступно и на: <https://www.privsav.rs/casopisi/privredni-savetnik/>. - Петнаестодневно. - Друго издање на другом медијуму: Привредни саветник (CD-ROM) = ISSN 1821-1623

ISSN 0556-1590 = Привредни саветник

COBISS.SR-ID 1640064

Положај и накнаде за рад директора – резидентних лица према Закону о привредним друштвима и Закону о раду – Снежана Анџић	89
1. Статус и накнаде за рад директора према Закону о привредним друштвима	89
2. Положај и накнада за рад директора према Закону о раду	90
3. Обрачун накнаде за рад при обављању послова директора без заснивања радног односа	90
4. Уговор о правима и обавезама директора не може бити закључен без уговорене накнаде, нити уз одрицање од уговорене накнаде	91
5. Порески третман накнаде трошкова директора	92
6. Пример уговора о правима и обавезама директора	92
Учешће запослених и чланова управе у оствареној добити – Снежана Анџић	94
1. Примања запослених по основу учешћа у оствареној добити	94
2. Примања чланова управе по основу учешћа у оствареној добити	94
3. Обрачун пореза и доприноса	95
4. Примање запослених и чланова управе по основу учешћа у оствареној добити и годишњи порез на доходак грађана	95
5. Исплате лицима која се у једном истом привредном друштву појављују и као власници и као запослени, односно чланови управе	95
6. Рачуноводствено обухватање примања запослених и чланова управе по основу учешћа у процењеној и учешћа у оствареној добити	96
Обрачун пореза на приходе од продаје добара остварених обављањем привремених или повремених послова (осим секундарних сировина) – Иван Антић	97
Обрачун пореза на приходе од прикупљања и продаје секундарних сировина – Иван Антић	101
Откуп пољопривредних и шумских производа и коришћење пољопривредних услуга од пољопривредника и других физичких лица – Иван Антић	104
1. Дефинисање пољопривредника у складу са одредбама појединих закона	105
2. Пољопривредни и шумски производи и пољопривредне услуге	108
3. Приход од самосталне делатности остварен обављањем делатности пољопривреде и шумарства	109
4. Опорезивања прихода од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга које остваре остала лица (осим носиоца пољопривредног газдинства, пољопривредника осигураника и корисника пољопривредне пензије)	109
5. Право на ПДВ надокнаду по основу промета пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга од стране пољопривредника	111
6. Признаница и откупни лист	114
7. Обавеза обавештавања надлежног пореског органа од стране обавезника о пољопривреднику који није евидентиран у систем ПДВ а који му је извршио промет пољопривредних производа	116
8. Табеларни преглед пореских обавеза приликом откупа пољопривредних и шумских производа	117
9. Места откупа пољопривредних производа	118
10. Подношење пореске пријаве, уплатни рачун	118
Обављање промета непољопривредних добара и пружање непољопривредних услуга од стране пољопривредника – носиоца пољопривредног газдинства – Иван Антић	120
Приходи по основу уговора о волонтерском раду и уговора о стручном оспособљавању и усавршавању – Снежана Анџић	123
1. Волонтерски рад	123
2. Уговор о стручном оспособљавању и усавршавању	125
Допунски рад – Снежана Анџић	127
Награде и друга давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца – Весна Боровић	131
Новчане помоћи лицима која нису запослена код исплатиоца – Весна Боровић	136

Накнаде трошкова службених путовања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца – Никола Јеринић -----	139
Стипендије и кредити ученицима и студентима – Никола Јеринић -----	152
Преглед стопа пореза и доприноса, коефицијената за прерачун на бруто и начин попуњавања позиција у Обрасцу ППП-ПД за поједине врсте прихода ван радног односа – Весна Боровић -----	156

ПРИМАЊА ФИЗИЧКИХ ЛИЦА ВАН РАДНОГ ОДНОСА НА КОЈА СЕ НЕ ПЛАЋА ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Примања лица која нису у радном односу код исплатиоца на која се не плаћа порез на доходак грађана – Весна Боровић -----	192
1. Накнада материјалне и нематеријалне штете -----	193
2. Помоћ због уништења или оштећења имовине услед елементарних непогода или других ванредних догађаја -----	195
3. Примања по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи, као и новчане помоћи физичким лицима која служе за лечење у земљи или иностранству -----	195
4. Новчане помоћи лицима која нису запослена код даваоца -----	196
5. Накнада трошкова ученицима и другим лицима за учешће на такмичењу, бесплатно образовање, трошкови стручног усавршавања, учешће на конгресу -----	197
6. Куповина (откуп) предмета сопствене имовине од физичких лица -----	198
7. Порез на доходак грађана у случају отписа дуга физичком лицу -----	199
8. Остварени попусти у малопродаји и сл. -----	200
9. Приходи које остваре физичка лица ангажована на реализацији пројекта финансираног из средстава ИПА Фонда -----	200

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Састављање тромесечног – периодичног финансијског извештаја о извршењу буџета за период јануар – септембар 2024. године – Весна Боровић -----	202
---	-----

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – Весна Боровић -----	205
1. Квартално извештавање према прописима о дувану -----	205
2. Достављање пореске пријаве за фриленсере на Обрасцу ПП ОПО-К за трећи квартал 2024. године -----	206

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Мишљења надлежних органа у вези са применом прописа -----	207
Порез на доходак грађана -----	207
Рачуноводство -----	208
Акциза -----	209

РОКОВНИК

Роковник за подношење прописаних обрачуна и за плаћање обавеза у месецу октобру 2024. године – Весна Боровић -----	211
--	-----

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци – Весна Боровић -----	215
---------------------------------------	-----

ЕВИДЕНЦИЈА ПРЕТХОДНОГ ПОРЕЗА ПОСТАВЉЕНА ЈЕ НА ПРОДУКЦИОНУ ВЕРЗИЈУ СЕФ И У ТОКУ ЈЕ ПРОЦЕС ПРИПРЕМЕ ПОДАТАКА ЗА АУТОМАТСКО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ЗА СЕПТЕМБАР 2024. ГОДИНЕ

Дана 1. октобра 2024. године Министарство финансија поставило је на продукциону верзију система електронских фактура (СЕФ) модул за евидентирање претходног пореза. То је извршено у оквиру ажурирања 3.10.

Приступ евиденцији претходног пореза могуће је извршити преко корисничког и преко апликативног интерфејса.

Приступ преко корисничког интерфејса врши се тако што корисник, након што приступи СЕФ-у, бира опцију „Евиденција претходног пореза“ која је смештена на командној табли и тако приступа страници „Евиденција претходног пореза“.

Приступ преко апликативног интерфејса врши се тако што корисник, када приступи СЕФ-у, бира опцију „Подешавања“ која је смештена на командној табли и потом отварањем странице „API менаџмент“ добија приступ линку ка апликативном интерфејсу евиденције претходног пореза.

На сајту www.efaktura.gov.rs Министарство финансија објавило је да је процес аутоматског уноса у евиденцију претходног пореза за септембар 2024. године у току. Министарство је навело да је:

– поступак припреме аутоматског уноса података у евиденције претходног пореза у току.

– док се наведени процес не заврши, функционалност освежавања аутоматски унетих података неће доводити до уписа износа у предвиђена поља.

– информација о завршетку процеса припреме података биће објављена на овом порталу.

Према томе, када се заврши процес аутоматског евидентирања података у евиденцију претходног

пореза, корисници ће моћи да кликом на команду „Освежи податке“ иницирају поступак аутоматског евидентирања података у одговарајућа поља ове евиденције. Док се тај процес не заврши корисник неће имати могућност аутоматског уписа износа у одговарајућа поља. Министарство финансија објавиће информацију о завршетку процеса припреме података на наведеном порталу, након чега ће корисници моћи да изврше аутоматско евидентирање података у евиденцију претходног пореза за порески период септембар 2024. године као и да изврше одговарајуће корекције тих података помоћу команде „Откључај форму“.

Сматрамо битним да се наведе и да је у Интерном техничком упутству МФИН (верзија од 15.9.2024.) на стр. 317 наведено следеће:

„У оквиру наредних делова евиденције, подаци се делом уносе ручно, а делом аутоматски, док је у зависности од датума евидентирања претходног пореза, кориснику омогућено да врши измене аутоматски унетог податка.

Наиме, кориснику у периоду од 1. до 9. дана у календарском месецу за претходни порески период није омогућено да самостално (ручно) коригује аутоматски унете податке, а аутоматски унос наведених података корисник врши селектовањем опције “Освежи податке”.

Међутим, након истека прописаног рока (од 10. у календарском месецу за претходни порески период), кориснику је омогућено да селектовањем опције “Откључај форму” самостално (ручно) коригује и аутоматски унете податке.“

ДОНЕТИ СУ НОВИ ПОДЗАКОНСКИ ПРОПИСИ ИЗ ОБЛАСТИ АКЦИЗА – НОВА УРЕДБА О АКЦИЗНИМ МАРКИЦАМА, УРЕДБА О РЕГИСТРАЦИЈИ КОРИСНИКА СИСТЕМА Е-АКЦИЗА И ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРАВИЛНИКА О АКЦИЗНИМ ДОЗВОЛАМА И АКЦИЗНИМ СКЛАДИШТИМА

Законом о изменама и допунама Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 75/23), који је у примени од 1. октобра 2023. године, извршене су значајне измене и допуне које су условиле усклађивање раније донетих подзаконских прописа са извршеним изменама у том закону.¹ Подсећамо на то да је за поједине одредбе овог закона прописана одложена примена², а ради се о следећим одредбама којима је утврђена:

– обавеза коришћења система **еАкциза** из члана 186 Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 22/01, . . . и 75/23 – у даљем тексту: Закон), примењује се **од 1. октобра 2024. године**;

– обавеза обележавања контролним акцизним маркицама са QR кодом из члана 18а Закона, а која се **примењује од 1. јануара 2025. године**;

– обавеза обележавања несагоревајућег дувана контролним акцизним маркицама са QR кодом **почев од 1. јануара 2025. године**, а до тада се не обележава контролном акцизном маркицом;

– обавеза скенирања QR кода на контролној акцизној маркици од стране обвезника акциза, односно других учесника у промету из члана 18а Закона, која се примењује **од 1. јануара 2025. године**;

– обавеза по основу акцизе на природни гас из члана 40њ до 40у Закона примењује се **почев од 1. јануара 2025. године**.

Систем **еАкциза**, који је у примени **од 1. октобра 2024. године**, представља централизовану платформу која служи за дигитализацију процеса који су везани за промет акцизних производа: **цигарета, несагоревајућег дувана, алкохолних пића и кафе**.

1 О изменама и допунама овог закона, писали смо у ПС 17/23.

2 Од 1. јануара 2024. године у примени су одредбе којима је прописано право на рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биогорива која се као моторно гориво користе у пољопривредне сврхе, као и одредбе којима је прописана обавеза по основу акцизе на никотинске врећице.

Систем **еАкциза** доступан је тренутно на следећој адреси: <https://eakcize-api-test.mfin.gov.rs/platform/>. Пријава на систем **еАкциза** врши се путем портала за електронску идентификацију коришћењем квалификованог електронског сертификата или ConsentID апликације. За детаљан опис процеса пријаве на систем, функционалности и начина коришћења модула, креирано је корисничко упутство које се налази на адреси: <https://www.mfin.gov.rs/eakcize/korisniko-uputstvo-eakcize>.

Систем **еАкциза**, уведен је ради дигитализације и поједностављења процеса подношења захтева за контролне акцизне маркице, за евидентирање искоришћених, неискоришћених и оштећених маркица, а на основу ових евиденција, аутоматизује се процес попуњавања кварталних извештаја које су обвезници дужни да поднесу Министарству финансија у законски предвиђеном року.

Поред убрзања процеса преузимања акцизних маркица, дигитализује се и процес подношења захтева за добијање, обнављање и укидање акцизне дозволе, као и преглед важећих дозвола за акцизна складишта, чиме ће се администрација и издавање решења у потпуности вршити путем система **еАкциза**.

Такође, у циљу **праћења кретања цигарета и несагоревајућег дувана кроз ланац дистрибуције**, систем **еАкциза** треба да омогући електронско подношење захтева за продукционе кодове који ће се утискивати на појединачна паковања, увођењем посебног модула за праћење кретања цигарета и несагоревајућег дувана кроз читав ланац дистрибуције.

Почев од 1. јануара 2025. године, сви учесници у ланцу дистрибуције имаће обавезу да приликом отпреме и пријема појединачних и збирних паковања цигарета и несагоревајућег дувана у својим објектима, изврше скенирање и те информације проследи систему **еАкциза**.

Ради усклађивања са последњим изменама и допунама Закона, а посебно у делу који се односи на

ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОДРШЦИ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ

Влада Републике Србије усвојила је, на седници одржаној 19. септембра 2024. године, Предлог Закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом и упутила га је Народној Скупштини Републике Србије на усвајање. Она га је усвојила и у „Службеном гласнику РС“, бр. 79/24 од 30.09.2024. објављен је Закон о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом.

Најважније измене и допуне Закона о финансијској подршци породици са децом односе се на:

- повећање износа родитељског додатка и паушала за набавку опреме за децу рођену 1. јануара 2024. године и касније;
- извршена је корекција у члану 16б став 1. Закона која се односи на начин утврђивања основице накнаде зараде, односно накнаде плате у циљу уједначавања са начином обрачуна накнаде зараде за време породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета у складу са Одлуком Уставног суда бр. ГУз-60/2021 од 14. фебруара 2024. године;
- извршена је корекција у члану 18. став 1. Закона која се односи на начин утврђивања основице за обрачун остале накнаде по основу рођења и неге детета за лица из члана 17. ст. 1. и 2. у циљу уједначавања са начином обрачуна накнаде зараде за време породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета у складу са Одлуком Уставног суда бр. ГУз-60/2021 од 14. фебруара 2024. године;
- утврђује се право на једнократну помоћ за друго и треће дете рођено 1. јануара 2024. године и касније као и начин на који отац детета може остварити ово право;
- прецизиран је начин остваривања права на дечији додаток, независно од материјалних услова породице;
- извршене су допуне чл. 34, 35. и 36. Закона које ближе уређују право на накнаду трошкова боравка у предшколској установи деце без родитељског старања, односно деце са сметњама у развоју и деце са инвалидитетом, у случају када јединица локалне самоуправе не финансира наведено право;
- прелазним одредбама дају се решења о поступцима остваривања права на остале накнаде по основу рођења и неге детета за дете рођено пре ступања на снагу овог закона и остваривања права на родитељски додаток за децу рођену пре 1. јануара 2024. године.

Подзаконски прописи донети на основу Закона о финансијској подршци породици са децом, требало би да буду усклађени са изменама и допунама закона у року од шест месеци од његовог ступања на снагу.

Закон о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом (у наставку: Закон о изменама и допунама Закона), ступа на снагу 1. новембра 2024. године.

1. Повећање износа родитељског додатка

Законом о изменама и допунама Закона, додати су нови чланови 23а и 23б којима се прописује повећа-

ње износа родитељског додатка и паушала за набавку опреме за децу рођену 1. јануара 2024. године и касније.

С тим у вези, за **прво дете** рођено 1. јануара 2024. године и касније, утврђује се родитељски додаток у износу од **500.000 динара** који се **исплаћује једнократно**.

Родитељски додаток за **друго дете** рођено 1. јануара 2024. године и касније, утврђује се у висини од **600.000 динара** и исплаћује се у **24 једнаке месечне рате, по 25.000 динара**.

Родитељски додаток за **треће дете** рођено 1. јануара 2024. године и касније, утврђује се у висини од **2.280.000 динара** и исплаћује се у **120 једнаких месечних рата по 19.000 динара**.

ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ПАУШАЛНО ОПОРЕЗИВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА ЗА 2025. ГОДИНУ

У складу са одредбом члана 46. став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 92/23 – даљем тексту: ЗПДГ), рок за подношење захтева за паушално опорезивање у наредној години је 31. октобар текуће године.

Услови за паушално опорезивање уређени су Уредбом о ближим условима, критеријумима и елементима за паушално опорезивање обвезника пореза на приходе од самосталне делатности („Службени гласник РС“, бр. 94/19, . . . и 89/23).

1. Подношење захтева за паушално опорезивање за 2025. годину

Последњи дан за подношење захтева за паушално опорезивање предузетника за наредну, 2025. годину, је 31. октобар 2024. године.

Дакле, предузетници који су у 2024. години испунили услов за паушално опорезивање по основу пореза на приходе од самосталне делатности, захтев за паушално опорезивање за 2025. годину могу да поднесу најкасније 31. октобра 2024. године.

Захтев се подноси искључиво електронским путем, преко портала Пореске управе.

У податке о захтеву треба унети:

– година за коју се подноси захтев – унети 2025. годину;

– начин обављања делатности – унети 0 – из радног односа; 1 – основна делатност; 2 – пензионисано лице;

– врста захтева – 1 – захтев за паушално опорезивање за новооснованог обвезника; 2 – захтев за промену начина опорезивања и прелазак на паушално опорезивање за који се опредељује предузетник који је водио пословне књиге а у 2025. години жели да буде паушално опорезован.

Подаци о пореском обвезнику ће бити аутоматски унети, а уносе се и подаци о подносиоцу пријаве.

Након подношења пријаве предузетник ће добити потврду да је захтев поднет. Захтев се подноси уз коришћење електронског потписа предузетника или овлашћеног лица.

Предузетник који је плаћао порез на стварни приход, а жели да у 2025. години буде паушално опорезован, **није дужан** да поднесе пореску пријаву ППДГ-1Р са **ознаком 17** – прелазак из опорезивања на стварни приход у паушално опорезивање, довољно је да поднесе захтев.

Напомињемо да уколико је предузетник у континуитету опорезован паушално и није дошло до битних промена у пословању, **није неопходно да сваке године подноси захтев за паушално опорезивање.**

У складу са одредбом члана 42. став 2. ЗПДГ, лице које започне обављање делатности захтев за паушално опорезивање подноси искључиво у моменту регистрације код надлежне организације која води регистар привредних субјеката – АПР која ће тај захтев проследити Пореској управи. **Ово лице не подноси пореску пријаву ППДГ-1Р, већ се сматра да ју је поднело.** Ако се новоосновани предузетник не определи за паушално опорезивање у моменту регистрације у АПР, не постоји могућност накнадног подношења захтева за паушално опорезивање за текућу годину. У том случају, обвезник ће бити у режиму вођења пословних књига, а уколико жели, може поднети захтев за паушално опорезивање до 31. октобра текуће године за наредну пословну годину.

Лице које **отпочне са обављањем делатности**, а које се не региструје код АПР (адвокати, извршитељи и др.), **захтев** за паушално опорезивање подноси Пореској управи у року од пет дана од дана регистрације, у електронском облику преко портала Пореске управе, сагласно са одредбама члана 42. став 3. ЗПДГ. Ово

ПРИХОДИ ОД КАПИТАЛА КОЈЕ ОСТВАРУЈУ РЕЗИДЕНТНА ФИЗИЧКА ЛИЦА У ЗЕМЉИ

Приходе од капитала могу да остваре физичка и правна, резидентна и нерезидентна лица. Приходи од капитала могу се остварити како на територији Србије, тако и у иностраној држави. Порески третман ових прихода разликује се управо у зависности од тога ко их остварује и где се остварују.

У овом чланку пишемо о обрачуну пореза на приходе од капитала резидентних физичких лица остварених у земљи, од резидентних правних лица.

Напомињемо да је порески третман прихода од капитала остао непромењен у односу на протеклу годину.

Такође, приходи од капитала **не улазе у основу за годишњи порез** на доходак грађана.

Према члану 61. став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 92/23 – у даљем тексту: ЗПДГ), приходом од капитала сматрају се:

1) камата по основу зајма, штедних и других депозита (орочених или по виђењу) и по основу дужничких и сличних хартија од вредности;

2) дивиденда и учешће у добити;

3) приход од инвестиционе јединице отвореног инвестиционог фонда;

3а) приход по основу власништва над инвестиционом јединицом алтернативног инвестиционог фонда, осим накнаде за пренос те инвестиционе јединице;

4) узимање из имовине и коришћење услуга привредног друштва од стране власника друштва за њихове приватне потребе.¹

Дивидендом се сматра и ликвидациони остатак, односно вишак деобне масе у новцу, односно неновчаној имовини, изнад вредности уложеног капитала

утврђен у складу са законом који уређује опорезивање добити правних лица.

Дивидендом се, такође, сматра и преостала нето вредност имовине отвореног инвестиционог фонда, односно алтернативног инвестиционог фонда који нема својство правног лица, која се након распуштања тог инвестиционог фонда расподељује члановима сразмерно са њиховим инвестиционим јединицама, а која је изнад документоване набавне вредности тих инвестиционих јединица.

Ако је **исплатилац прихода од капитала резидентно правно лице, или предузетник**, плаћа се порез по одбитку, уз подношење пореске пријаве на **Обрасцу ППП-ПД** електронским путем, при чему:

– исплатилац пре исплате прихода доставља пореску пријаву на Обрасцу ППП-ПД;

– Пореска управа валидира (контролише) исправност пријаве;

– када је пријава исправна, Пореска управа прихвата пријаву и исплатиоцу, на електронску адресу наведену у пријави, доставља број пријаве и позив на број одобрења за плаћање пореза;

– исплатилац у налог за уплату пореза на јединствени рачун, као и у налоге за исплату прихода, уписује добијени позив на број одобрења;

– банка пушта налоге само ако постоји одговарајући позив на број одобрења (банке од Пореске управе добијају податке о томе којем броју пореске пријаве је додељен који број позива на број одобрења), и

– Пореска управа врши распоред уплаћеног пореза на одговарајуће рачуне јавних прихода.

Са друге стране, **уколико исплатилац прихода нема обавезу да обрачуна и плати порез по одбитку**, што, имајући у виду приходе од капитала које остварују физичка лица у земљи, може бити случај код исплате прихода од камате, у складу чланом 100а ЗПДГ, обавезу утврђивања пореза **самоопорезивањем** има

¹ О узимању из имовине привредног друштва пишемо у посебном чланку у овом броју часописа.

УЗИМАЊЕ ИЗ ИМОВИНЕ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА

У складу са чланом 61. став 1. тачка 4) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 92/23 – у даљем тексту: ЗПДГ), узимање из имовине и коришћење услуга привредног друштва од стране власника друштва (власника капитала – физичких лица) за њихове приватне потребе и личну потрошњу (у даљем тексту: **узимање из имовине**) **сматра се приходом од капитала.**

За све исплаћене, односно остварене приходе по основу узимања из имовине, основица за порез је **брuto приход, а стопа пореза 15%**, као и приликом исплате дивиденде, односно међудивиденде.

Узимање из имовине **не улази у основицу за годишњи порез** на доходак.

1. Узимање из имовине или дивиденда, односно учешће у добити

На почетку¹ напомињемо да **треба правити јасну разлику између дивиденде и учешћа у добити² са једне стране, и узимања из имовине, са друге стране.**

Приход од дивиденде (као и међудивиденде) од стране власника привредног друштва (власника капитала – физичког лица) настаје када се, на основу одлуке скупштине привредног друштва (или другог органа друштва који врши функцију скупштине) део добити привредног друштва расподели власнику ак-

ција, односно удела и порески се третира као приход од капитала у складу са чланом 61. ЗПДГ (видети посебан чланак у овом броју часописа) и опорезује по стопи од 15% на бруто основицу. Са друге стране, узимање из имовине не врши се на основу одлуке о расподели добити.

Овде треба бити веома пажљив, будући да се у пракси често јављају различити облици узимања из имовине друштва од стране власника за њихове приватне потребе. Најчешћи **примери узимања из имовине** привредног друштва су:

– власник друштва уплаћује летовање за своју породицу (и себе) са рачуна друштва;

– власник друштва плаћа платном картицом друштва и не доставља рачуне по извршеним уплатама, тако да не постоји доказ да су средства са рачуна друштва коришћена за обављање делатности;

– грађевински материјал, који је друштво купило, власник уграђује у кућу коју гради за сопствене потребе;

– куповина робе широке потрошње за сопствене потребе власника платном картицом друштва, итд.;

– власник друштва купује од свог друштва разне облике имовине (нпр. стан) по значајно повољнијим, односно нижим ценама од тржишних цена;

– власник друштва продаје свом друштву разне облике имовине (нпр. пословни простор) по ценама које су значајно више од тржишних цена;

– власнику друштва се врши пренос удела (или акција) које друштво има у другим друштвима без накнаде, а који су исказани у пословним књигама друштва у оквиру дугорочних финансијских пласмана.

1 Подсећамо на то да је узимање из имовине у периоду од 30. маја 2013. године па до 31. децембра 2015. године порески третирано као други приход у складу са чланом 85. ЗПДГ, а не као приход од капитала, па се порез обрачунавао применом стопе од 20% на бруто износ прихода умањен за 20% нормираних трошкова и улазио је у годишњи порез.

2 У наставку текста под појмом дивиденде подразумеваће се и учешћа у добити.

ПРИХОДИ ОД АУТОРСКОГ И СРОДНИХ ПРАВА И ПРАВА ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ КОЈЕ ОСТВАРУЈУ РЕЗИДЕНТНА ФИЗИЧКА ЛИЦА У ЗЕМЉИ, НА КОЈЕ СЕ ПОРЕЗ ПЛАЋА ПО ОДБИТКУ

1. ПОЈАМ АУТОРСКОГ ПРАВА, ПРАВА СРОДНИХ АУТОРСКОМ ПРАВУ И ПРАВА ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

Ауторско право, права сродна ауторском праву и права индустријске својине представљају **права интелектуалне својине**. Под појмом интелектуална својина у ширем смислу подразумевају се различите креације људског ума које се могу комерцијално искоришћавати. Оне креације и иновације које испуњавају законима прописане услове могу бити заштићене одређеним облицима права интелектуалне својине.¹

Права интелектуалне својине дају могућност искључивог коришћења, а њихови носиоци могу да остварују приходе кроз накнаде од продаје или коришћења интелектуалне својине од стране других лица.

Према области стваралаштва, право интелектуалне својине дели се на:

1. Ауторско право и права сродна ауторском праву, и

2. Право индустријске својине.

1.1. Ауторско и сродна права

Ауторско право је право које припада ауторима (ствараоцима) књижевних, научних и уметничких дела (ауторска дела) и обухвата низ имовинских и моралних права аутора у вези са њиховим ауторским делима.

Сродна права су права која су блиска, односно сродна ауторском праву, али њихов предмет заштите није ауторско дело, већ уметнички изражај, као и организациона, пословна и финансијска улагања у извођење, производњу, дистрибуцију и радиодифузију ауторских дела.

У српском законодавству, ауторско и сродна права уређена су **Законом о ауторском и сродним правима** („Службени гласник РС“, бр. 104/09, ... и 66/19 – у даљем тексту: Закон о АСП).

Према члану 1. поменутог закона:

1. Ауторско право обухвата право ствараоца књижевних, научних, стручних и уметничких дела;

2. Права сродна ауторском праву обухватају:

– право интерпретатора (уметника извођача);

– право произвођача фонограма;

– право филмског продуцента (произвођача видеограма);

– право произвођача емисија;

– право произвођача база података, и

– право издавача:

а) право првог издавача слободног дела, и

б) право издавача штампаних издања на посебну накнаду.

1.2. Право индустријске својине

Насупрот ауторском и сродним правима која пружају заштиту ауторским делима из области књижевности, уметности и науке, право индустријске својине пружа правну заштиту производима људског духа на пољу технике и индустрије, тј. производима људског духа који се могу економски искоришћавати у обављању привредне делатности.

У правној теорији, право индустријске својине обухвата следеће три групе:

– **проналазачко право** (патент и мали патент, техничко унапређење, сертификат о додатној заштити, *know-how*, топографија интегрисаних кола, користан модел, право оплемењивача биљних сорти, индустријски дизајн);

– **право знакова разликовања** (жиг – марка, ознаке географског порекла), и

¹ Завод за интелектуалну својину Републике Србије:
www.zis.gov.rs/prava/intelektualna-svojina/

ПРИХОД ОД ИЗДАВАЊА НЕПОКРЕТНОСТИ У ЗАКУП И ПОДЗАКУП КОЈИ ОСТВАРУЈУ РЕЗИДЕНТНА ФИЗИЧКА ЛИЦА У ЗЕМЉИ

У овом чланку пишемо о обрачуну пореза на приходе од издавања непокретности у закуп и подзакуп од стране **резидентних** физичких лица остварених у земљи од **домаћих** исплатилаца – правних лица и предузетника. У овим ситуацијама исплатилац је дужан да обрачуна и плати порез по одбитку уз подношење пореске пријаве на Обрасцу ППП-ПД.

Изузетно, уколико приходе од закупа непокретности остварује физичко лице које је обвезник ПДВ, тада исплатилац прихода – домаће правно лице и предузетник (укључујући и предузетника паушалца и предузетника пољопривредника) није дужан да обрачуна и плати порез по одбитку, јер је физичко лице у том случају обвезник пореза на приходе од самосталне делатности.¹

Када се ови приходи остварују од исплатиоца који није дужан да обрачуна и плати порез по одбитку, што је, по правилу, случај када се остварују од других резидентних и нерезидентних физичких лица и нерезидентних правних лица, онда су резидентна физичка лица дужна да сама обрачунају и плате порез уз подношење пореске пријаве на Обрасцу ПП ОПО (нпр., ако је исплатилац дипломатско-конзуларно представништво стране државе које, сагласно закону, нема обавезу обрачунавања и плаћања пореза по одбитку).

О подношењу ове пореске пријаве писали смо у посебном чланку у ПС 7/16.²

О приходима од издавања непокретности које остварују нерезидентна физичка лица писали смо у ПС 19/20.

Опорезиви приход од издавања непокретности укључује се у обрачун годишњег пореза на доходак грађана, о чему смо писали у ПС 8/22.

1 Према члану 65а став 3. Закона о порезу на доходак грађана, приходи које од издавања непокретности оствари предузетник који обавља делатност издавања непокретности опорезују се као приход од самосталне делатности.

2 Видети и ПС 7/18 и 9/19.

1. Обвезник пореза на приходе од непокретности

У складу са чланом 65б Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 116/23 – у даљем тексту: ЗПДГ), **обвезник пореза на приходе од непокретности је физичко лице** које издавањем у закуп или подзакуп непокретности оствари приходе по том основу.

При томе, овим обвезником се не сматра обвезник из члана 32. ЗПДГ, осим предузетника паушалца, који непокретности издаје у закуп или подзакуп у оквиру обављања регистроване самосталне делатности.

Наиме, у складу са чланом 65а став 3. ЗПДГ приходи које од издавања непокретности оствари **предузетник, предузетник пољопривредник или предузетник друго лице**, опорезују се као приход од самосталне делатности. Другим речима, исплатилац прихода тада није дужан да обрачуна и плати порез по одбитку.

Са друге стране, **физичко лице које је регистровано као предузетник паушалац не може у оквиру своје регистроване делатности да издаје у закуп непокретност**. С тим у вези, уколико би предузетник паушалац фактурисао услуге закупа непокретности, независно од оствареног обима промета, не би имао право на паушално опорезивање, односно изгубио би статус паушалца³.

Ипак, када физичко лице које је регистровано као предузетник паушалац, у оквиру располагања

3 Подсећамо на то да је чланом 40. став 2. тачка 2) ЗПДГ прописано да се право на паушално опорезивање не може признати обвезнику који, између осталог, обавља активности у вези са некретнинама. Према члану 42. ст. 5. и 6. ЗПДГ предузетник коме је утврђено право на паушално опорезивање, овај начин опорезивања користи док се не утврди да су престали разлози за паушално опорезивање, односно да измењени услови искључују право на паушално опорезивање, у ком случају ће надлежни **порески орган решењем наложити предузетнику вођење пословних књига од половине текуће године или од почетка наредне године**.

ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА НА ОСТАЛЕ ПРИХОДЕ ГРАЂАНА

Опорезивање осталих прихода који чине доходак физичког лица уређује се одредбама чл. 81. до 86. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/04, . . . и 92/23 – у даљем тексту: Закон).

Обрачун и плаћање доприноса за обавезно социјално осигурање који се плаћају за поједине врсте осталих прихода уређени су Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 92/23).

Према одредбама члана 81. Закона, осталим приходима сматрају се:

- приходи од давања у закуп опреме, транспортних средстава и других покретних ствари;
- добици од игара на срећу;
- приходи од осигурања лица;
- приходи спортиста и спортских стручњака;
- приходи по основу пружања угоститељских услуга у складу са законима којима се уређује туризам и угоститељство, и
- други приходи, осим оних који су посебно изузети овим законом.

Према томе, у остале приходе, поред претходно наведених, спадају и сви други приходи које оствари физичко лице, осим оних који су посебно опорезовани овим законом и који нису изузети од опорезивања по члану 9. Закона.

У члану 85. Закона дефинисано је који се приходи сматрају другим приходима и набројани су следећи:

- 1) приходи по основу уговора о делу;
- 2) приходи по основу уговора о обављању привремених и повремених послова закључених преко омладинске или студентске задруге са лицем до навршених 26 година живота ако је на школовању у установама средњег, вишег или високог образовања;
- 3) приходи по основу допунског рада;
- 4) приходи по основу трговинског заступања;

- 5) примања чланова органа управе правног лица;
- 6) накнада посланицима и одборницима;
- 7) накнада у вези са извршавањем послова одбране, цивилне заштите и заштите од елементарних непогода;
- 8) примања стечајних управника, судских вештака, судија поротника и судских тумача;
- 9) приходи по основу прикупљања и продаје секундарних сировина;
- 10) приходи по основу продаје добара остварених обављањем привремених или повремених послова, ако нису опорезовани по другом основу у смислу овог закона;
- 11) награде и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а која проишле из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца, у износу преко 17.933 динара годишње, остварена од једног исплатиоца;
- 12) примања из члана 9. овог закона изнад прописаних неопорезивих износа;
- 13) накнаде трошкова и других расхода лицима која нису запослена код исплатиоца, осим прихода из тачке 11) овог става;
- 14) примања која, сагласно закону којим се уређује рад, оствари запослени по основу учешћа у добити оствареној у пословној години;
- 15) приходи од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга, укључујући и приход по основу прикупљања и продаје шумских плодова и лековитог биља, као и узгајања и продаје печурака, пчелињег роја (пчела) и пужева;
- 16) сви други приходи који нису опорезовани по другом основу или нису изузети од опорезивања или ослобођени плаћања пореза по овом закону;
- 17) накнада исплаћена предузетнику или предузетнику паушалцу који обавља активности уз накнаду за

ПРИХОДИ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА ОД ДАВАЊА У ЗАКУП ПОКРЕТНИХ СТВАРИ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ПРЕДУЗЕТНИЦИМА

Према одредбама члана 81. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 116/23, у даљем тексту: ЗПДГ), приходи које обвезник оствари давањем у закуп опреме, транспортних средстава и друге покретне имовине, сматрају се осталим приходима.

Уговори о закупу уређени су одредбама чл. 567. до 599. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 57/89, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/93, 22/99 и 44/99, „Службени лист РС“, бр. 18/20 – у даљем тексту: ЗОО).

Обавезе закуподавца утврђене су одредбама чл. 569. до 580. ЗОО. Закуподавац је дужан да преда закупцу закупуљену ствар у исправном стању, заједно са њеним припацама.

Закуподавац је дужан да одржава ствар у исправном стању за време трајања закупа и ради тога вршити потребне оправке на њој. Он је дужан да накнади закупцу трошкове које је овај учинио за одржавање ствари, а које би он сам био дужан да учини.

Трошкови ситних оправки изазваних редовном употребом ствари, као и трошкови саме употребе падају на терет закупца. О употреби оправке закупца је дужан да обавести закуподавца.

Обавезе закупца одређене су одредбама чл. 581. до 585. ЗОО. Закупац је дужан да употребљава ствар као добар привредник, односно добар домаћин. Он може да је употребљава само онако како је одређено уговором или наменом ствари.

Закупац је дужан да плаћа закупнину у роковима одређеним уговором или законом, а у недостатку уговора и закона, како је уобичајено у месту где је ствар предата закупцу. Ако није друкчије уговорено или у месту предаје ствари уобичајено, закупнина се плаћа полугодишње кад је ствар дата у закуп за једну или више година, а ако је дата за краће време, по истеку тог времена.

Закуподавац може да откаже уговор о закупу ако купац не плати закупнину ни у року од 15 дана пошто га је закуподавац позвао на плаћање. Међутим, прописано је да ће уговор остати на снази ако купац исплати износ дужне закупнине пре него што му отказ буде саопштен.

Сходно одредбама члана 82. став 1. ЗПДГ, обвезник пореза на доходак грађана за приходе остварене давањем у закуп опреме, транспортних средстава и других покретних ствари је физичко лице које те ствари издаје у закуп.

Стопа пореза на приходе од закупа покретне имовине је 20%. Основицу за обрачун пореза на доходак чини опорезиви приход. Опорезиви приход утврђује се када се од бруто прихода одбију нормирани трошкови у висини од 20%. Опорезиви приход од издавања у закуп покретних ствари укључује се у обрачун годишњег пореза на доходак грађана, о чему смо писали у ПС 8/24.

Бруто приход обухвата остварену закупнину и вредност свих реализованих обавеза и услуга на које се обавезао купац (поправке, замена делова и сл.).

Према томе, уколико уговором о закупу, обавезу одржавања закупуљене ствари уместо плаћања закупнине за одређени период преузме на себе купац, сви трошкови који са тиме у вези настану имају третман закупнине на коју се обрачунава и плаћа порез на доходак грађана. Наиме, приходом од закупнине сматра се не само новчана накнада (закупнина), већ и вредност свих реализованих обавеза и услуга на које се обавезао купац.

Према одредбама члана 82. став 4. ЗПДГ, обвезнику који то захтева и документује, порески орган ће уместо нормираних трошкова **признати трошкове које је имао у вези са стварима које је дао у закуп.** То могу бити трошкови амортизације, финансирања, инвестиционог и текућег одржавања, регистрације и други трошкови у вези са стварима које је дао у закуп.

ДОБИЦИ ОД ИГАРА НА СРЕЋУ

1. Увод – опште напомене

Осталим приходима на које се плаћа порез на доходак грађана сматрају се и добити од игара на срећу. Опорезивање добитака од игара на срећу уређено је одредбама члана 83. Закона.

Приређивање игара на срећу уређено је Законом о играма на срећу („Службени гласник РС“, бр. 18/20) и подзаконским прописима донетим на основу овог Закона.

Законом о играма на срећу (члан 134), прописано је да се од 11. априла 2020. године све посебне игре на срећу из члана 9. став 1. тачка б) овог закона сматрају играма на срећу из члана 83. став 4. тачка 2) Закона о порезу на доходак грађана.

То значи да од 11. априла 2020. године приређивачи посебних игара на срећу (игре на срећу у играчницама, на аутоматима, клађење, као и посебне игре на срећу преко средстава електронске комуникације) више не плаћају порез на добитке од игара на срећу.

Закон о играма на срећу разликује класичне игре на срећу, посебне игре на срећу у играчницама, посебне игре на срећу на аутоматима, посебне игре на срећу – клађење и наградне игре у роби и услугама.

У смислу Закона о играма на срећу, играма на срећу сматрају се игре у којима се учесницима, уз наплату, пружа могућност да остваре добитак у новцу, стварима или правима, при чему добитак или губитак не зависи само од знања или вештине учесника, него и од случаја или неког неизвесног догађаја.

Играма на срећу не сматрају се игре које се приређују пред јавношћу, у којима се такмиче у знању и вештини из различитих области један или више унапред квалификованих учесника према правилима приређивача уз директно учешће учесника у игри (уз присуство комисије именоване од стране организатора),

при чему крајњи исход зависи искључиво од постигнутих резултата из задате области.

Квиз у којем крајњи исход зависи од случаја или од неког неизвесног догађаја сматра се игром на срећу и добити учесника у тим квизовима сматрају се добитцима од игара на срећу.

Квиз у којем крајњи исход зависи искључиво од знања или вештине учесника у игри на основу којег му се пружа могућност да оствари добитак у новцу, стварима, услугама или правима, не сматра се игром на срећу и добити учесника у „правом“ квизу не сматрају се добитцима од игара на срећу, већ другим приходима физичких лица која нису у радном односу код исплатиоца на које се, у складу са чланом 85. Закона, плаћа порез по стопи од 20% на бруто основицу преко 137.941 динар.

Такође, забавне игре на рачунарима, симулаторима, видео-аутоматима, флиперима и другим сличним направама, које се стављају у погон уз помоћ новца или жетона, укључујући пикадо, билијар и друге сличне игре, у којима се учествује уз наплату, а у којима учесник не може остварити добитак у новцу, стварима или правима, већ само право на једну или више бесплатних игара исте врсте, не сматрају се играма на срећу.

Министарство финансија, односно Управа за игре на срећу одлучује да ли се нека игра, односно квиз, сматра игром на срећу у смислу Закона о играма на срећу.

2. Ослобођење од пореза на добитке од игара на срећу

Порез на добитке од игара на срећу не плаћа се на:

1) појединачно остварени добитак од игара на срећу до износа од 137.941 динар;¹

¹ Овај неопорезиви износ ће важити до 31. јануара 2025, а од 1. фебруара 2025. године врши се ревалоризација неопорезивог износа.

ПРИХОДИ СПОРТИСТА И СПОРТСКИХ СТРУЧЊАКА

Опорезивање прихода које остварују спортисти и спортски стручњаци уређено је одредбама чл. 84а Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 92/23 – у даљем тексту: Закон).

У члану 81. Закона прописано је да се другим приходима, између осталих, сматрају и приходи спортиста и спортских стручњака, а чланом 84а Закона прописано је да приходи спортиста и спортских стручњака обухватају примања која остваре:

- професионални спортисти,
- спортисти аматери,
- спортски стручњаци и
- стручњаци у спорту.

Опорезивање у складу са чланом 84а Закона примењује се у случају када је исплатилац:

- спортска организација, односно организација за обављање спортске делатности;
- спортско друштво;
- спортски савез.

Ова примања немају карактер зараде у смислу прописа којима се уређује спорт.

На примања која остваре спортисти и спортски стручњаци **од других исплатилаца** (који нису спортске организације) не примењују се одредбе члана 84а Закона.

Права и обавезе спортиста и осталих физичких лица у систему спорта као и питања везана за правни положај, између осталог, уређени су Законом о спорту („Службени гласник РС, бр. 10/16).

Организације у области спорта уређене су одредбама чл. 33. до 111. Закона о спорту. Спортска организација дефинисана је као организација која се оснива ради обављања спортских активности и спортских делатности, у складу са Законом о спорту. Спортска организација може се основати као удружење (у даљем тексту: спортско удружење) или као привредно друштво (у даљем тексту: спортско привредно друштво), у складу са овим законом, а на питања која

нису уређена овим законом примењују се општи прописи о удружењима, односно привредним друштвима.

1. ПРИМАЊА СПОРТИСТА АМАТЕРА, СПОРТСКИХ СТРУЧЊАКА И СТРУЧЊАКА У СПОРТУ КОЈИ НИСУ ЗАПОСЛЕНИ КОД ИСПЛАТИОЦА

Законом о спорту спортиста аматер дефинисан је као спортиста коме зарада није циљ бављења спортским активностима и тим активностима се не бави у виду занимања.

Спортски стручњаци и стручњаци у спорту су остала физичка лица у систему спорта који обављају стручни рад у складу са Законом о спорту.

Спортски стручњаци су лица која имају одговарајуће високо образовање у области спорта, односно физичке културе или су оспособљена за обављање одређених стручних послова у спорту, ако законом није друкчије одређено.

Стручњаци у спорту су лица других занимања која имају одговарајуће образовање за те врсте послова и доприносе остваривању спортских активности и спортских делатности у складу са овим законом.

Према одредбама члана 26. Закона о спорту, спортски стручњаци и стручњаци у спорту разврставају се према спортским занимањима и звањима у оквиру занимања.

Номенклатура спортских занимања и звања, типични послови за утврђена спортска занимања и звања и услови у погледу образовања, односно стручне оспособљености за стицање звања уређени су Правилником о номенклатури спортских занимања и звања („Службени гласник РС, бр. 86/20).

У вези са пореским третманом примања која остваре физичка лица као арбитри у спорту при надлежном гранском спортском савезу Министарство финансија је дало мишљење бр. 011-00-360/2019-04 од 28.10.2019. године по којем ова лица имају статус стручњака у спорту.

ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА НА ПРИХОДЕ ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ДЕЛУ

Према одредбама члана 199. Закона о раду (24/05, ... и 95/18 – у даљем тексту: Закон о раду), послодавац може са одређеним лицем да закључи уговор о делу, ради обављања послова који су ван делатности послодавца, а који имају за предмет самосталну израду или оправку одређене ствари, самостално извршење одређеног физичког или интелектуалног посла. Уговор о делу може да се закључи и са лицем које обавља уметничку или другу делатност у области културе у складу са законом, при чему овај уговор мора да буде у сагласности са посебним колективним уговором за лица која самостално обављају делатност у области уметности и културе, ако је такав колективни уговор закључен. Уговор о делу закључује се у писаном облику.

У складу са наведеним, уговор о делу закључује се искључиво за обављање послова који су **ван делатности послодавца**. Послови из делатности послодавца су они послови који су сталног карактера, односно послови који су систематизовани правилником о организацији и систематизацији послова, за којима постоји потреба трајног ангажовања запослених у виду радног односа, независно од тога да ли су то послови из његове претежне делатности.

С тим у вези Министарство рада и социјалне политике дало је мишљење бр. 011-00-69/2011-02 од 11.02.2011. године, које смо објавили у „Привредном саветнику“, бр. 9/11 на страни 172, из којег цитирамо следеће:

„Уговор о делу је уговор који се закључује ван радног односа и лице које обавља послове по основу уговора о делу нема статус запосленог у смислу Закона о раду.

Према томе, може да се закључи уговор о делу са одређеним лицима само за обављање послова који су ван делатности компаније, односно за послове који нису систематизовани правилником о организацији и систематизацији послова.“

Ако се повећа обим посла из делатност послодавца или треба заменити одсутног запосленог, у тим случајевима није могуће са другим лицем закључити уговор о делу, већ треба закључити уговор о радном односу на одређено време (за замену одсутног запосленог) или уговор о привременим или повременим пословима (уколико су за то испуњени услови из чл. 197. и 198. Закона о раду).

Код уговора о делу ради се о уговарању обављања конкретног посла, дела, било физичког, било интелектуалног, који се самостално обавља и код којег није битно време обављања посла – временско трајање није законом ограничено, него је акценат на самом послу, на пример уговор о истовару, или утовару одређене количине робе за одређени износ и слично.

Нарочито се инсистира на томе да се лица која су запослена код послодавца по уговору о раду не могу ангажовати и по уговору о делу за обављање истих, односно сличних послова. Међутим, нема препрека да се запослени код послодавца ангажују по уговору о делу за обављање неких других једнократних послова (нпр. запослени који ради као возач код послодавца се ангажује по уговору о делу да окречи његове пословне просторије). **Другим речима, уговор о делу може се закључити и са лицем које је запослено код исплатиоца, али искључиво за послове који су ван делатности послодавца.** С тим у вези Министарство рада, запошљавања и социјалне политике дало је мишљење број: 011-00-362/2006-02, од 17.04.2006, које смо објавили у „Регистру прописа“ бр. 4 и 5/07 на страни 272, из којег цитирамо следеће:

„Закон не прописује лица са којима може да се закључи уговор о делу. Не постоји сметња да се уговор о делу закључи са лицем које је у радном односу код послодавца.“

Уговор о делу закључује се са физичким лицем у писаном облику, сагласно са одредбама члана 199.

ПОЛОЖАЈ И НАКНАДЕ ЗА РАД ДИРЕКТОРА – РЕЗИДЕНТНИХ ЛИЦА ПРЕМА ЗАКОНУ О ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА И ЗАКОНУ О РАДУ

Увод

Према одредби члана 48. Закона о раду, са директором се може:

– засновати радни однос закључењем уговора о раду, у којем случају директор остварује сва права из радног односа, а накнада коју прима за свој рад је зарада;

– закључити уговор о правима и обавезама директора (без заснивања радног односа), у којем случају уговорена накнада за рад нема карактер зараде и опорезује се у складу са чланом 85. став 1. тачка 5) и став 3. Закона о порезу на доходак грађана (у даљем тексту: ЗПДГ).

Одредбама Закона о привредним друштвима уређени су појам директора као законског заступника, његова овлашћења, као и права и обавезе, односно делокруг рада, начин избора, разрешења и друга статусна питања. Законом о раду уређени су уговорни однос и радно-правни статус директора, накнада за рад и остала питања у вези са правима и обавезама које произлазе из уговорног односа.

Напомињемо да је Законом о привредним друштвима уређен статус директора само у привредним друштвима, док је статус директора у другим правним лицима (задруге, установе, удружења и др.) уређен прописима којима су уређена статусна питања у вези са оснивањем и радом тих правних лица. **Међутим, одредбе Закона о раду којима је уређен радно-правни статус директора примењују се на сваког директора, односно законског заступника у свим правним лицима, осим ако посебним законом није другачије уређено.** Члан 48. тог закона, којим је уређен радно-правни статус директора, односи се, поред директора, и на друге законске заступнике правних лица, што значи да се радно ангажовање по овом члану односи на сва лица која су у складу са одредбама Закона о

привредним друштвима и другим статусним законима одређена као законски заступници правног лица.

У овом чланку нагласак је на лицима која нису оснивачи друштва у којем обављају послове директора.

1. Статус и накнаде за рад директора према Закону о привредним друштвима

Према општим одредбама Закона о привредним друштвима, тачније одредбом члана 31. тог закона, уређено је да су законски (статутарни) заступници друштва лица која су тим законом као таква одређена за сваки поједини облик друштва. Дакле, које је лице законски заступник уређено је посебно за сваки облик привредног друштва, о чему дајемо објашњење у наставку.

1.1. Заступници у ортачком и командитном друштву

Одредбом члана 111. Закона о привредним друштвима, уређено је да је сваки ортак овлашћен да **самостално** заступа друштво, ако уговором о оснивању није другачије одређено, а према одредби члана 131. истог закона, у командитном друштву послови пословођења и заступања друштва могу бити поверени оснивачким актом **само комплементарима**, а не и командиторима.

Дакле, законски заступници у ортачком и командитном друштву могу бити ортаци и комплементари, с тим да се друга лица могу ангажовати као пуномоћници (прокуриста, пуномоћници по запослењу и сл.).

1.2. Директори у друштву с ограниченом одговорношћу

Према члану 218. Закона о привредним друштвима, законски заступник у друштву с ограниченом одговорношћу је директор друштва, односно директори,

УЧЕШЋЕ ЗАПОСЛЕНИХ И ЧЛАНОВА УПРАВЕ У ОСТВАРЕНОЈ ДОБИТИ

Према члану 14. Закона о раду, прописано је да уговором о раду или одлуком послодавца може да се утврди учешће запосленог у добити оствареној у пословној години, у складу са законом и са општим актом. Наиме, у случају да је предвиђено учешће запослених у оствареној добити, оснивач, односно власник привредног друштва одриче се дела сопствене добити у корист запослених, односно чланова управе. Одлука о расподели остварене добити (у коју се поред власника могу укључити и запослени) доноси се на основу финансијских извештаја који су усвојени и одобрени.

Право запослених и чланова управе на учешће у оствареној добити остварује се одлуком о расподели добити друштва. Одлуку о расподели добити доноси скупштина друштва у складу са Законом о привредним друштвима.

1. Примања запослених по основу учешћа у оствареној добити

Запослени поред учешћа у оствареној добити могу бити награђени и учешћем у процењеној добити. Овакав облик награђивања запослених јесте исплата бонуса која има третман зараде.

Учешће запосленог у процењеној добити третира се као награда (бонус) за допринос у остваривању добити послодавца и као таква се приликом исплате кумулира са редовном месечном зарадом, на коју се обрачунавају и плаћају порез и припадајући доприноси.

Док учешће запослених у процењеној добити умањује износ добити друштва која ће бити предмет расподеле, јер представља трошак друштва, учешће запослених у оствареној добити умањује део нераспоређене добити која је опредељена за расподелу власницима друштва у складу са Законом о привредним друштвима и не представља трошак друштва.

Према томе, да би се извршила исплата запосленима по основу учешћа у оствареној добити је да то право, као и начин утврђивања висине тог права морају бити уређени у оснивачком акту друштва (који је донет у складу са Законом о привредним друштвима). С обзиром на то да је право на расподелу добити право власника капитала, односно оснивача, односно чланова или акционара друштва, право запосленог на део остварене добити мора да буде уређено од стране тих лица у оснивачком акту друштва, па тек након таквог нормативног уређења то право може да се предвиди и у општем акту или у уговору о раду у смислу члана 14. Закона о раду. Одлуку о расподели добити доноси скупштина друштва и таквом одлуком може бити уређено да се део добити исплати запосленима и члановима управе.

2. Примања чланова управе по основу учешћа у оствареној добити

Под примањима чланова управе по основу учешћа у оствареној добити, у смислу Закона о привредним друштвима, чијим одредбама су прописани органи за управљање друштвом (у зависности од облика друштва), подразумевају се примања по основу учешћа директора (једног или више њих) у расподели остварене добити друштва или чланова надзорног одбора, ако друштво има надзорни одбор.

Према ставу 3. члана 393. Закона (којим је уређена накнада за рад директора акционарског друштва, са сходном применом на директора друштва с ограниченом одговорношћу), прописано је да директор не може учествовати у расподели добити друштва, изузев ако му се у виду стимулације исплата из добити врши доделом акција (удела) друштва. Наиме, прописано је да висина накнаде и стимулације за рад директора може зависити од пословних резултата друштва, али та накнада не може бити одређена као учешће у расподели добити друштва.

ОБРАЧУН ПОРЕЗА НА ПРИХОДЕ ОД ПРОДАЈЕ ДОБАРА ОСТВАРЕНИХ ОБАВЉАЊЕМ ПРИВРЕМЕНИХ ИЛИ ПОВРЕМЕНИХ ПОСЛОВА (ОСИМ СЕКУНДАРНИХ СИРОВИНА)

Приходи по основу **продаје** добара (осим секундарних сировина) остварених обављањем привремених или повремених послова (ако нису опорезовани по другом основу, односно као приходи од самосталне делатности), опорезују се као други приход по члану 85. став 1. тачка 10) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 92/23, у даљем тексту: Закон).

У ове приходи спадају и приходи које остварују пољопривредници – носиоци пољопривредног газдинства од продаје прерађевина и других производа који нису пољопривредни и шумски производи. Међутим, о овој теми пишемо у посебном чланку у овом броју часописа.

Одредбом члана 31. став 2. Закона прописано је да се приходом од самосталне делатности сматра и приход остварен трајним или сезонским искоришћавањем земљишта у непољопривредне сврхе (вађење песка, шљунка и камења, производња креча, цигле, црепа, ћумура и сл.), инкубаторском производњом живине и другим сличним делатностима, независно од тога да ли су као самосталне делатности регистроване код надлежног органа.

Према одредбама члана 85. став 1. тачка 10) Закона, осталим (другим) приходима сматрају се приходи по основу продаје добара остварених обављањем привремених или повремених послова, ако нису опорезовани по другом основу у смислу овог закона.

Подсећамо на то да је одредбама члана 32. став 1. Закона прописано да је „*обвезник пореза на приходе од самосталне делатности физичко лице које остварује приходе обављањем делатности из члана 31. овог закона.*”

Физичка лица која остварују приходе обављањем делатности и по том основу стичу статус обвезника ПДВ истовремено постају и обвезници пореза на приходе од самосталне делатности. Ова лица морају да

поднесу пореску пријаву за порез на приходе од обављања самосталне делатности на Обрасцу ППДГ-1С и дужна су да воде пословне књиге.

У пракси се може наћи велики број примера откупа добара од физичких лица која настају обављањем привремених или повремених делатности. Тако, на пример, занатско-уметничка задруга може откупљивати рукотворине од чланова задруге. С тим у вези Министарство финансија дало је мишљење бр. 413-00-1648/2007-04 од 27.11.2007. године, које смо објавили у „Привредном саветнику“, бр. 24/07, на страни 194, из којег цитирамо најзанимљивији део:

„на приход који у конкретном случају оствари физичко лице од занатско-уметничке задруге по основу уговорене накнаде за израду рукотворина и пружених других сличних услуга, плаћа се порез на доходак грађана на друге приходе физичких лица, као и доприноси за обавезно социјално осигурање.“

Према мишљењу Министарства финансија бр. 414-00-181/2007-04 од 26.05.2008. године, које смо објавили у „Регистру прописа“, бр. 5 и 6/09, на страни 243, *„приходи које остварују физичка лица – риболовци, од продаје уловљене рибе угоститељском објекту, имају порески третман осталих – других прихода и подлежу плаћању пореза на доходак грађана у складу са одредбама члана 85. Закона.*

...

Са становишта обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање на примање по основу уговорене накнаде плаћа се допринос за пензијско и инвалидско осигурање по стопи од 22%, сагласно са чланом 7. став 1. тачка 9) и чл. 12, 28, 36, 41, 44. и 57. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06 и 7/08), а за лица која нису осигурана по другом основу на уговорену накнаду плаћа се и допринос за обавезно

ОБРАЧУН ПОРЕЗА НА ПРИХОДЕ ОД ПРИКУПЉАЊА И ПРОДАЈЕ СЕКУНДАРНИХ СИРОВИНА

Приходи по основу **прикупљања и продаје** секундарних сировина, опорезују се као други приход по члану 85. став 1. тачка 9) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 92/23, у даљем тексту: Закон).

Секундарна сировина је отпад који се може поново користити за поновну употребу производа за исту или другу намену, за рециклажу, односно третман отпада, ради добијања сировине за производњу истог или другог производа (папир и картон, метал, стакло, пластика, отпад од грађења и рушења, пепео и шљака од сагоревања угља из термоенергетских постројења, гипс и сумпор од одсумпоравања димних гасова и др.).

Каталог отпада прописан је у Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС“, бр. 56/10, . . . и 65/24).

Према одредбама члана 28а. Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/10, 95/18 и 35/23) плаћања за откуп отпада врше искључиво **преко банковног (текућег) рачуна**.

Обавеза искључивог безготовинског плаћања за откупљене секундарне сировине правним лицима и предузетницима постоји од 2016. године. Од 7. маја 2024. године, обавеза безготовинског плаћања прописана је и за **откуп од физичких лица**.

Напомињемо да је одредбама члана 88. став 1. тачка 2а) Закона о управљању отпадом прописана новчана казна од 1.500.000 до 3.000.000 динара за привредни преступ за привредно друштво, предузеће или друго правно лице, ако, између осталог, обавља послове посредовања у управљању отпадом, односно трговине отпадом супротно одредбама овог закона (члан 28а). За ове радње за предузетника је прописана

новчана казна од 250.000 до 500.000 динара или казна затвора до 30 дана.

У пракси ће се ретко јављати случај да се откуп врши од физичког лица које је обвезник ПДВ, а у том случају физичко лице је опорезовано као предузетник друго лице, о чему смо писали у „Привредном саветнику“, бр. 3 и 4/21.

Исто тако, у пракси се ретко дешава да се секундарне сировине и отпад откупљују од **лица која продају поједине предмете своје личне имовине (као на пример код продаје акумулатора где купац предаје стари акумулатор који се замењује новим за рециклажу)**. У том случају, приликом откупа се **не обрачунава порез** на доходак, о чему детаљније пишемо у чланку „Примања лица која нисуу радном односу код исплатиоца на која се не плаћа порез на доходак грађана“, у овом броју часописа.

У случају када физичко лице по овом основу оствари промет изнад 8.000.000 динара у претходних 12 месеци, он постаје обвезник ПДВ, сагласно са одредбама члана 38. Закона о ПДВ.

Подсећамо на то да је, у складу са одредбом члана 51а став 2. тачка 1) Закона о ПДВ, обвезник дужан да достави надлежном пореском органу обавештење у електронском облику о лицу које није евидентирано за обавезу плаћања ПДВ у складу са овим законом, а које му је од 1. јануара до истека последњег пореског периода календарске године, односно последњег пореског периода у Републици извршило промет секундарних сировина и услуга које су непосредно повезане са тим добрима, као и износу тог промета.

Ово обавештење доставља се независно од количине и висине износа откупљених секундарних сировина и отпада. Обавештење садржи најмање податке о имену и презимену, адреси и ПИБ-у (или ЈМБГ-у)

ОТКУП ПОЉОПРИВРЕДНИХ И ШУМСКИХ ПРОИЗВОДА И КОРИШЋЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ УСЛУГА ОД ПОЉОПРИВРЕДНИКА И ДРУГИХ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА

Пореске обавезе приликом откупа пољопривредних и шумских производа од пољопривредника и других лица, као и коришћења пољопривредних услуга које пружају пољопривредници, прописане су Законом о ПДВ („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22), Законом о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 92/23 – у даљем тексту: Закон), као и Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 92/23 – у даљем тексту: Закон о доприносима).

Овај приход опорезује се као приход од самосталне делатности, као други приход, или је ослобођен пореза на доходак грађана, у зависности од тога које физичко лице и у којем обиму га остварује, као и о којој врсти пољопривредних производа се ради. Порески положај појединих категорија физичких лица различито је дефинисан у Закону о ПДВ у односу на Закон.

Према одредбама члана 32. став 3. Закона, обвезником пореза на приходе од самосталне делатности сматра се и обвезник пореза по основу прихода од пољопривреде и шумарства – физичко лице које је носилац породичног пољопривредног газдинства уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује та област, које води пословне књиге у складу са овим законом и порез на приходе од самосталне делатности плаћа на опорезиву добит (предузетник пољопривредник).

Са друге стране, за носиоце пољопривредног газдинства пореско ослобођење прописано је одредбама члана 85. став 13. Закона. Не плаћа се порез на приходе од **продаје пољопривредних и шумских производа и услуга укључујући и приход по основу прикупљања и продаје шумских производа и лековитог биља, као и од узгајања и продаје печурака, пчелињег роја (пчела) и пужева**, које остваре физичка лица:

1) носиоци пољопривредног газдинства,

2) који доприносе за обавезно социјално осигурање плаћају по решењу у складу са Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање (у даљем тексту: пољопривредник осигураник),

3) корисници пољопривредне пензије.

Имајући у виду то да једно исто лице може истовремено бити носилац пољопривредног газдинства и пољопривредник осигураник, односно корисник пољопривредне пензије, може се поставити питање да ли је кумулативан услов за ослобођење.

По нашем мишљењу наведени **услов** за пореско ослобођење **није кумулативан**, сматрамо да је носилац пољопривредног газдинства ослобођен пореза и доприноса на приходе од продаје пољопривредних и шумских производа, независно од тога да ли је и по којем основу осигуран на социјално осигурање.

Сматрамо да носилац пољопривредног газдинства има право на пореско ослобођење не само када је корисник пољопривредне пензије или пољопривредни осигураник, већ и када се ради о запосленом лицу, пензионеру, предузетнику или незапосленом лицу.

Пореско ослобођење у Закону прописано је само за откуп од носилаца пољопривредног газдинства, а не и од чланова.

Приходи од продаје пољопривредних и шумских производа које остваре **остала лица** опорезиви су у смислу члана 85. став 1. тачка 15) Закона. У ова лица, између осталих, сврставају се **чланови породичног пољопривредног газдинства** ако нису осигураници пољопривредници, физичка лица која обављају пољопривредну производњу на окућници (у дворишту) или другим површинама (нпр. између стамбених зграда у насељеном месту).

За лица која су носиоци пољопривредног газдинства, пољопривредни осигураници и корисници пољопривредне пензије у даљем тексту користимо израз „пољопривредници“, а за лица која нису но-

ОБАВЉАЊЕ ПРОМЕТА НЕПОЉОПРИВРЕДНИХ ДОБАРА И ПРУЖАЊЕ НЕПОЉОПРИВРЕДНИХ УСЛУГА ОД СТРАНЕ ПОЉОПРИВРЕДНИКА – НОСИОЦА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ГАЗДИНСТВА

Пољопривредници (носиоци пољопривредног газдинства, пољопривредници осигураници и пољопривредни пензионери) ослобођени су пореза на приходе од пољопривреде и шумарства, тј. од продаје стоке и осталих гајених живих животиња, као и сирових производа од њих (сирово млеко, непрана вуна, сирова кожа, јаја, мед, сирово крзно и сл.), односно осталих пољопривредних производа, а не и када продају производе прерађивачке делатности. Међутим, у пракси се често јавља продаја **прехранбених прерађевина** од стране носилаца пољопривредних газдинстава, који издају рачуне за продате производе и оверавају их печатом газдинства. Поред тога, учестало је обављање **угоститељске делатности** које није усклађено са Законом о угоститељству.

Када се од пољопривредника откупљују производи као што су млечне прерађевине (сир, кајмак, качкавал и др.), месне прерађевине (суво месо, прерађевине од изнутрица и др.) или прерађено воће и поврће (слатко, џем, кисели купус, мед са додацима и др.), не обрачунава се ПДВ надокнада приликом куповине, с обзиром на то да су ови производи резултат прерађивачке, а не пољопривредне делатности.

Када обвезник ПДВ од пољопривредника откупљује тзв. кљук (муљано и пасирано воће припремљено за процес алкохолне ферментације), као и тзв. преврели кљук, не обрачунава и не плаћа ПДВ надокнаду по том основу, с обзиром на то да се предметна добра не сматрају пољопривредним производима (видети мишљење Министарства финансија РС, бр. 430-00-00438/2013-04 од 10.10.2013. године, које смо објавили у ПС 19/13 на страни 129).

Правна лица и предузетници који откупљују прерађевине од пољопривредника морају имати у виду да су за производњу прехранбених производа прописани посебни услови које пољопривредници углавном не испуњавају.

Тако, на пример, процесом производње производа од воћа и поврћа и воћних сокова руководи дипломирани инжењер пољопривреде смера технологије прехранбених производа, или дипломирани инжењер прехранбене технологије или дипломирани инжењер технологије или дипломирани хемичар, а може руководити и дипломирани инжењер пољопривреде смера за воћарство и виноградарство.

Процесом производње млинских производа, хлеба, пецива, тестенина, чаја, производа од кафе, као и колача, торти и сличних производа у посластичарници руководи лице које има стечено одговарајуће средње образовање у трајању од најмање три године, односно најмање III степен стручне спреме.

Ближи услови у погледу објекта, уређаја и опреме за производњу и промет прехранбених производа биљног порекла и делатности за чије је обављање потребна одговарајућа стручна спрема уређени су Правилником о ближим условима за производњу и промет прехранбених производа биљног порекла („Службени гласник РС“, бр. 50/96).

Ветеринарско-санитарни услови, односно општи и посебни услови за хигијену хране животињског порекла које у погледу изградње, односно реконструкције, морају да испуњавају објекти у којима се обавља делатност клања животиња, производње и промета хране и производа животињског порекла, као и услови хигијене хране животињског порекла за све субјекте у пословању храном у свим фазама производње прераде и промета хране животињског порекла које су под његовом контролом ближе су уређени Правилником о ветеринарско-санитарним условима, односно општим и посебним условима за хигијену хране животињског порекла, као и о условима хигијене хране животињског порекла („Службени гласник РС“, бр. 25/11, 27/14 и 86/23).

Објекти за производњу и промет хране животињског порекла региструју, односно одобравају се у складу

ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ВОЛОНТЕРСКОМ РАДУ И УГОВОРА О СТРУЧНОМ ОСПОСОБЉАВАЊУ И УСАВРШАВАЊУ

У пракси се, приликом уговарања рада без накнаде, често не прави разлика између уговора о волонтерском раду и уговора о стручном оспособљавању и усавршавању. Заједничка одлика оба уговора је претпоставка да се рад обавља без накнаде, али постоји низ специфичности које их разликују, посебно имајући у виду то да су уређени различитим прописима, па самим тим порески третман ових уговора није исти. Волонтерски рад уређен је Законом о волонтирању, а рад по уговору о стручном оспособљавању, односно стручном усавршавању уређен је одредбама Закона о раду.

1. Волонтерски рад

Према одредби члана 2. Закона о волонтирању (у даљем тексту: Закон) битни критеријуми за одређивање појма волонтирања су:

- 1) да је реч о **организованом и добровољном** пружању услуга или обављању активности;
- 2) да је заступљен јавни интерес или интерес другог лица, односно услуге или активности које су од **општег интереса, за опште добро или за добро другог лица**;
- 3) да је основна карактеристика волонтерског рада да **нема исплате новчане накнаде**, односно потраживања друге имовинске користи од стране волонтера.

Пример за организовање волонтирања на наведени начин је, нпр., волонтирање приликом организовања Универзијаде у Србији, волонтирање на спортским такмицама и мечевима на којима наступа репрезентација Србије, Београдском маратону и другим сличним манифестацијама.

Поред ове позитивне дефиниције волонтирања, Законом је уређено и тзв. негативно дефинисање појма волонтирања (члан 3. Закона), односно дефинисано је да се волонтерским радом не сматра следеће:

- 1) време проведено на стручном оспособљавању и усавршавању или на практичном раду без заснивања радног односа, у складу са законом;
- 2) рад ван радног односа, у складу са законом;
- 3) обављање услуга или активности које је једно лице дужно да пружи другом лицу, у складу са законом и другим прописом;
- 4) извршавање судских, прекршајних и других одлука надлежних органа;
- 5) обављање услуга или активности које су уобичајене у породичним, пријатељским или суседским односима;
- 6) обављање послова Црвеног крста Србије који су везани за остваривање циљева и задатака у складу са законом и другим прописом;
- 7) обављање послова и активности у политичким странкама, синдикатима и другим удружењима, који су везани за остваривање циљева и задатака тих организација, односно удружења од стране њихових чланова, у складу са статутом;
- 8) обављање „ad hoc“ активности од општег интереса, за опште добро или за добро трећег лица, које не трају дуже од 10 часова недељно, најдуже 30 дана без прекида или са прекидима, у току календарске године.

1.1. Ко може бити волонтер, организатор волонтирања и корисник волонтирања?

Према члану 4. Закона:

- 1) волонтер може бити домаће или страног физичко лице;

ДОПУНСКИ РАД

Уговор о допунском раду је један од уговора ван радног односа чија је могућност закључивања регулисана чланом 202. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, ... и 95/18). Овим чланом је прописано да послодавац може по основу допунског рада ангажовати **искључиво лице које има статус запосленог са пуним радним временом код другог послодавца, и то највише до једне трећине пуног радног времена (13 сати, 20 минута недељно).**

Из наведеног произлази да се уговором о допунском раду не може закључити са:

- запосленим лицем са непуним радним временом;
- незапосленим лицем;
- предузетником;
- пензионером, и
- лицем које је у радном односу у иностранству.

Пре закључења уговора о допунском раду неопходно је, мада за то не постоји законом прописана обавеза, да послодавац прибави од лица са којим постоји намера закључења уговора доказ да је то лице радно ангажовано код другог послодавца по основу уговора о раду са пуним радним временом.

Законом о раду прописани су форма и садржина уговора о допунском раду. Наиме, уговор о допунског раду **мора бити закључен у писаном облику и њиме морају бити одређени новчана накнада и друга права и обавезе по основу рада.** Садржину уговора о допунском раду, пре свега, чине подаци о уговорним странама, опис послова који се обављају, место и начин обављања послова, радно време, временски период ангажовања, одредбе о висини новчане накнаде за обављени рад и разлози за отказ уговора. Што се тиче других права и обавеза по основу уговора о допунском раду који се одређују његовом садржином, ради се о другим примањима која се, осим обавезне новчане накнаде, исплаћују. То могу бити накнада трошкова

превоза за долазак на посао и одлазак са посла, накнада за исхрану, дневнице за службена путовања и слично.

Једно лице може закључити више уговора о допунском раду са различитим послодавцима, али се увек мора водити рачуна о максималном трајању допунског рада, односно да радно време по основу свих уговора о допунском раду збирно не сме да пређе једну трећину пуног радног времена.

Уговор о допунском раду може се закључивати у свим областима и свим пословима код послодавца, **без сагласности и без обавештавања послодавца са којим је закључен уговор о раду, а ограничења су прописана за неке делатности**, о чему пишемо у наставку.

1. Допунски рад у здравственој делатности

Допунски рад у здравственој делатности уређен је одредбама Закона о здравственој заштити.

Чланом 60. Закона о здравственој заштити прописане су следеће специфичности и ограничења допунског рада у здравству:

– здравствени радник, здравствени сарадник, односно друго лице запослено у здравственој установи, односно приватној пракси, који ради пуно радно време, може да обавља одређене послове из своје струке **код свог послодавца** код кога је запослен са пуним радним временом, ван редовног радног времена, закључивањем уговора о допунском раду са својим послодавцем, у укупном трајању до једне трећине пуног радног времена;

– здравствени радник, здравствени сарадник, односно друго лице запослено у здравственој установи, односно приватној пракси, који ради пуно радно време, може да обавља одређене послове из своје струке **код другог послодавца**, ван редовног радног времена, закључивањем **највише три уговора** о допунском раду

НАГРАДЕ И ДРУГА ДАВАЊА ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА КОЈА НИСУ ЗАПОСЛЕНА КОД ИСПЛАТИОЦА

Награде и друга давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а која по својој природи чине доходак физичких лица опорезују се у складу са одредбама члана 85. став 1. тачка 11) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 116/23 – у даљем тексту: ЗПДГ).

Према одредбама члана 85. став 1. тачка 11) ЗПДГ, у друге приходе сврстане су награде и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца, у износу преко 17.933 динара **годишње**, остварена од **једног исплатиоца**.

Поклони и друга давања пословним партнерима у смислу репрезентације изједначени су са поклонима другим физичким лицима, тј. одредба члана 85. став 1. тачка 11) ЗПДГ односи се и на репрезентацију. Другим речима, не плаћа се порез на друге приходе уколико је вредност поклона датог једном лицу до 17.933 динара годишње, а на износ преко неопорезованог обрачунава се порез на доходак.

Награде и слична давања могу се додељивати у различитим приликама, као, на пример, давање поклона пензионисаним радницима и деци физичких лица која нису у радном односу код послодавца (нпр., деци пословних партнера) поводом новогодишњих празника. Награде се могу давати и поводом прославе дана фирме, обележавања пословног успеха итд.

Под другим сличним давањима, по правилу, подразумевамо издатке за репрезентацију учињене пословним партнерима, с обзиром на то да они посредно или непосредно доприносе делатности исплатиоца.

Награде и друга давања физичким лицима обухватају, по нашем мишљењу, не само давања у новцу, већ и у материјалном и нематеријалном облику.

1. Награде на које се односе одредбе члана 85. став 1. тачка 11) ЗПДГ

Није свака накнада која се од стране исплатиоца квалификује као „награда“, опорезована у складу са одредбама члана 85. став 1. тачка 11) ЗПДГ. У овом случају нагласак је на томе да се ради о накнадама које произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца.

Тако, на пример, када привредно друштво организује квиз знања у промотивне сврхе или као редовну пословну активност, накнада која се исплаћује учесницима у виду награде има третман награде и смислу члана 85. став 1. тачка 11) ЗПДГ. Исти је случај и када се у оквиру промотивних кампања на друштвеним мрежама или на другим медијима награђују учесници (потрошачи) који објављују текстове, фотографије у вези са делатношћу исплатиоца награде, или када та лица „линкују“, „лајкују“ и коментаришу одређене објаве привредног друштва. У вези са наведеним дато је и тумачење МФИН бр. 011-00-416/2021-04 од 22.06.2021. године, које смо објавили у ПС 13/21, на страни 135, из којег цитирамо следеће:

„Имајући у виду наведено, у случају када привредно друштво као исплатилац прихода физичким лицима која нису у радном односу код њега, да ваучере као награду за резултате које су та лица остварила у продаји производа тог исплатиоца, такво давање по својој природи има карактер других прихода физичких лица и подлеже плаћању пореза на доходак грађана сагласно одредбама члана 85. став 1. тачка 11) и члана 86. Закона.“

Према тумачењу МФИН, бр. 011-00-445/2022-04 од 8.08.2022. године, које смо објавили у ПС, бр. 20/22 на страни 125, у случају када банка као исплатилац прихода физичким лицима (која нису у радном односу код ње) – клијентима банке исплати новчани износ као награду зато што су другим лицима препоручила

НОВЧАНЕ ПОМОЋИ ЛИЦИМА КОЈА НИСУ ЗАПОСЛЕНА КОД ИСПЛАТИОЦА

Одредбама члана 9. став 1. тачка 30) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 116/23 – у даљем тексту: ЗПДГ) прописано је пореско изузимање за новчане помоћи физичким лицима која нису запослена код даваоца, а која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца у износу до **17.933 динара годишње**, остварене од једног исплатиоца. Овај неопорезиви износ усклађује се са годишњим износом потрошачких цена, а наведени износ од 17.933 динара примењује се за све исплате новчаних помоћи у периоду од 1. фебруара 2024. године закључно са 31. јануаром 2025. године.

Према наведеном, пореско изузимање код исплата новчаних помоћи у складу са одредбама члана 9. став 1. тачка 30) ЗПДГ подразумева следеће:

1) Ова помоћ се **исплаћује искључиво у новцу**, што значи да се пореско изузимање не може применити на давање неновчаних помоћи (у добрима или услугама);

2) **Неопорезиви износ је утврђен на годишњем нивоу од једног исплатиоца**, што значи да се може искористити само једном за исплату помоћи истом лицу у току године;

3) Новчана помоћ **не представља еквивалент за неки рад, односно противуслугу или противчинидбу** за неку активност лица коме се исплаћује помоћ у односу на даваоца;

4) Новчана помоћ је намењена **искључиво лицима која нису у радном односу** код даваоца помоћи.

Напомињемо да се ове новчане помоћи не односе на примања по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи, која су изузета од опорезивања у складу са одредбама члана 9. став 1. тачка 11) ЗПДГ¹, као и на новчане помоћи физичким лицима која нису у

радном односу код даваоца која служи за лечење у земљи или иностранству из члана 9. став 1. тачка 28) Закона².

У вези са применом члана 9. став 1. тачка 30) Закона, очекује се доношење подзаконског акта којим ће ближе бити уређени услови за остваривање права на пореско изузимање по основу новчаних помоћи физичким лицима која нису запослена код даваоца. У моменту писања овог чланка још увек није донет пропис који би требало да уреди право на ово пореско изузимање. Из тог разлога у наставку дајемо препоруку како би послодавци требали да поступају и шта би требало да имају у виду уколико планирају да користе право на ово пореско изузимање.

1. Основи за исплату новчане помоћи

Основи по којима се може исплатити новчана помоћ могу бити разноврсни. Према нашем мишљењу, то могу бити: новчана помоћ физичким лицима за набавку ортопедских помагала (слушних апарата, специјалних стакала за наочаре за слабовида лица и сл.), за набавку огрева, за набавку књига за школу за материјално угрожена лица, и слично.

Према нашем мишљењу, послодавац би требало да обезбеди документацију на основу које се може недвосмислено утврдити да се ради о исплати новчане помоћи лицу која није еквивалент за неки његов рад, противуслугу или противчинидбу у односу на даваоца. У том смислу за исплатиоца би било пожељно да поседује **захтев или молбу лица које се обраћа за помоћ** са наведеном сврхом за коју се исплаћују новчана средства, као и одговарајућу **одлуку о исплати помоћи** донету од стране надлежног органа исплатиоца.

Иако није прописано да основ за давање новчаних помоћи у складу са одредбама члана 9. став 1. тачка

¹ О овом виду помоћи пишемо у оквиру посебног чланка у овом броју часописа: *Примања на која се не плаћа порез на доходак грађана*.

² О исплати помоћи физичким лицима која нису запослена код даваоца за сврху лечења у земљи и иностранству објашњења смо дали у посебном чланку у ПС, бр. 9/22.

НАКНАДЕ ТРОШКОВА СЛУЖБЕНИХ ПУТОВАЊА ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА КОЈА НИСУ ЗАПОСЛЕНА КОД ИСПЛАТИОЦА

Према члану 85. став 1. тачка 13) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 92/23 – у даљем тексту: ЗПДГ), осталим приходима сматрају се накнаде трошкова и други расходи лицима која нису у радном односу код исплатиоца. На ове исплате обрачунава се и плаћа порез на доходак грађана по стопи од 20% на основу умањену за износ нормираних трошкова у висини од 20%. Наведена законска одредба најчешће се примењује у случајевима када исплатилац упућује лице које није запослено код њега на службени пут, у земљи или иностранству, и када за то лице плаћа трошкове у вези са службеним путовањем (дневнице, путне трошкове и смештај).

На накнаде трошкова службеног путовања у земљи и иностранству које се исплаћују лицима која нису запослена код послодавца са којима послодавац има закључен уговор о обављању посла уз накнаду (уговор о делу, заступању и др.) плаћају се и доприноси за социјално осигурање.

Дакле, опште правило подразумева да, уколико послодавац упути физичко лице које није запослено код њега на службени пут, било у земљи, било у иностранству, на накнаду трошкова службеног путовања (за исхрану, хотелски смештај и превоз), коју му исплаћује дужан је да обрачуна порез на доходак грађана по члану 85. ЗПДГ, по стопи од 20% на основу умањену за нормиране трошкове у висини од 20%. Уколико се накнада трошкова врши по основу рада, односно поред исплате накнаде трошкова врши се и исплата уговорене накнаде за рад, на ове накнаде трошкова плаћају се и социјални доприноси на исту основу на коју се плаћа и порез на доходак грађана.

Одступања од претходно наведеног општег правила опорезивања накнада трошкова лицима која нису у радном односу код исплатиоца предвиђена су чла-

ном 85. став 6. ЗПДГ, којим је прописано да се порез на друге приходе не плаћа на документоване накнаде трошкова по основу службених путовања највише до износа тих трошкова који су изузети од плаћања пореза на зараде за запослене по члану 18. став 1. тач. 2) до 5) овог закона, ако се исплата врши физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, о чему ћемо дати објашњења у посебном делу чланка.

У свим случајевима када се на накнаде трошкова плаћа порез у складу са одредбама члана 85. ЗПДГ, пре сваке исплате прихода, односно плаћања по основу накнаде трошкова физичком лицу на који се обрачунава и плаћа порез по одбитку, подноси се појединачна пореска пријава на Обрасцу ППП-ПД.

У наставку ћемо детаљније објаснити у којим случајевима се на накнаде трошкова службеног путовања плаћају јавни приходи а у којима не и даћемо примере обрачуна накнаде и попуњавања пореске пријаве. Детаљно ћемо се осврнути и на поједине категорије пореских изузимања за накнаде трошкова службених путовања лицима која нису у радном односу код исплатиоца, као и услове који морају бити испуњени да би наведене накнаде трошкова биле изузете од опорезивања у складу са чланом 85. став 6. ЗПДГ.

1. Накнаде трошкова службених путовања лицима која нису запослена код исплатиоца на које се плаћа порез

Уколико послодавац накнађује трошкове смештаја, превоза и друге расходе лицима која нису запослена код исплатиоца и лицима која од тог исплатиоца не остварују уговорену накнаду по основу рада, исплатилац обрачунава порез на доходак грађана по стопи од 20% на основу коју чини бруто приход умањен за нормиране трошкове од 20% у складу са одредбама члана 85. ст. 1. до 3. и члана 86. ЗПДГ. **Ове накнаде**

СТИПЕНДИЈЕ И КРЕДИТИ УЧЕНИЦИМА И СТУДЕНТИМА

У овом тексту бавићемо се пореским третманом исплате стипендија ученицима и студентима од стране привредних субјеката (привредних друштава и предузетника).

Примања по основу стипендије и кредита ученика и студената која остварују физичка лица која нису у радном односу код даваоца стипендије, преко неопорезивог износа из члана 9. став 1. тачка 12) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 92/23 – у даљем тексту: ЗПДГ), имају карактер осталих – других прихода, на које се порез плаћа у складу са чланом 85. став 1. тачка 12) тог закона, о чему детаљна објашњења дајемо у наставку текста.

Ова примања нису уређена Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, . . . и 95/18 – аутентично тумачење – у даљем тексту: Закон о раду), већ се исплате по основу стипендија и кредита ученицима и студентима врше на основу општих аката исплатиоца (појединачни колективни уговор, правилник о раду и др.), или одлука директора. Општим актом уређују се критеријуми и услови за додељивање стипендија, односно кредита, док се остали детаљи, по правилу, регулишу уговором (висина накнаде, односно кредита, рокови враћања, услови у погледу успеха које мора да задовољи стипендиста и слично).

Неопорезиви износ стипендије, односно кредита ученицима и студентима утврђен је одредбама члана 9. став 1. тачка 12) ЗПДГ и у 2024. години **износи 41.381,00 динара месечно**. На исплате преко неопорезивог износа обрачунава се порез на друге приходе по стопи од 20%. Дакле, на ова примања изнад неопорезивог износа плаћа се порез по стопи од 20%, тј. **основица пореза** је опорезиви бруто приход без умањења за износ нормираних трошкова (разлика између оствареног примања и неопорезивог износа).

На стипендије и кредите дате ученицима и студентима **не обрачунавају се доприноси** за обавезно социјално осигурање, с обзиром на то да се накнада не исплаћује по основу уговора код којих се за извр-

шен рад остварује накнада, већ по основу уговора о стипендирању, односно кредитирању.

Прерачун нето износа у бруто износ врши се применом коефицијента 1,25 (бруто изнад неопорезивог износа = нето изнад неопорезивог износа / 0,8).

1. Услови за остваривање права на неопорезиви износ стипендије

Према одредбама члана 7. Правилника о остваривању права на пореска изузимања за примања по основу помоћи због уништења или оштећења имовине, организоване социјалне или хуманитарне помоћи, стипендија и кредита ученика или студената, хранарина спортиста аматера и права на пореско ослобођење за примања по основу солидарне помоћи за случај болести („Службени гласник РС“, бр. 31/01 и 5/05 – у даљем тексту: Правилник о изузимањима) **стипендије могу да се исплаћују ученицима средњих школа и студентима виших школа и факултета:**

1) у складу са законом којим се уређује ученички и студентски стандард у Републици Србији (Законом о ученичком и студентском стандарду, који је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 18/10, 55/13 и 10/19);

2) од стране давалаца, у чију делатност, поред осталог, спада и стимулисање, односно помоћ у школовању ученика и студената (државне организације и институције, невладине организације, добротворне и друге организације, фондације, фондови, задужбине и др.);

3) од стране привредних друштава и других правних лица, односно предузетника, у функцији решавања и обезбеђивања њихових кадровских потреба.

Према одредбама члана 8. Правилника о изузимањима, право на пореско изузимање по основу стипендија и кредита **не може** се остваривати за стипендије и кредите који се исплаћују:

1) **лицима која су запослена код даваоца стипендија или кредита;**

ПРЕГЛЕД СТОПА ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА, КОЕФИЦИЈЕНАТА ЗА ПРЕРАЧУН НА БРУТО И НАЧИН ПОПУЊАВАЊА ПОЗИЦИЈА У ОБРАСЦУ ППП-ПД ЗА ПОЈЕДИНЕ ВРСТЕ ПРИХОДА ВАН РАДНОГ ОДНОСА

У Прегледу су дати приходи ван радног односа онако како су разврстани према Каталогу врсте прихода ван радног односа.

Уз поједине врсте прихода дате су одређене напомене, онолико колико то дозвољава расположиви простор у оваквој врсти прегледа. Уз сваку врсту прихода дат је и пример обрачуна припадајућих пореза и доприноса, као и начин попуњавања појединих позиција Обрасца ППП-ПД. Међутим, иако су у наведеном шифарнику дате прописане шифре по врстама примања ван радног односа, за поједине шифре које нису активне приликом подношења пореске пријаве треба користити шифру 999. О овоме су напомене дате и у оквиру самог Прегледа.

Опште напомене у вези попуњавања Обрасца ППП-ПД

Поље **1.2. Обрачунски период** није обавезно када су у питању приходи на које се не плаћају доприноси, али се податак и тада може унети (по правилу, уноси се месец у којем се врши исплата, изузев код прихода за које смо навели да се уносе и подаци о *броју дана*, *броју сати* и *фонду сати*, када се уноси податак о месецу у којем је рад извршен). У нашим примерима ми смо увек уносили податак у ово поље.

У примерима нисмо приказали Поља **3.15 – Допринос за незапосленост** и **3.16. – Бенефицирани ПИО**, за приходе ван радног односа када се ови

доприноси никада не обрачунавају. Међутим, када се попуњава Образац ППП-ПД и у ова поља се морају унети 0 (нуле).

Када се доприноси за обавезно социјално осигурање не обрачунавају и не плаћају у поља 3.12 до 3.16 уписује се износ 0,00.

У Прегледу нису дата поља за идентификацију примаоца прихода, јер за та поља важе општа правила (тако, ако је прималац нерезидент могуће је да идентификација обвезника буде број пасоша).

У пријави се примењују финансијски параметри (стопа пореза, стопе доприноса, нормирани трошкови и др.) који су важећи на дан доспелости пореза по одбитку, а то је дан који је у поднетој ППП-ПД пријави наведен као датум плаћања (поље 1.4 пријаве), ако је тај дан ранији од рока прописаног законом (моменат исплате прихода).

Наравно, Прегледом нису могли бити обухваћени сви случајеви обрачуна пореза и доприноса на приходе ван радног односа. Ипак, потрудили смо се да прикажемо све оне који се релативно често јављају.

У овом броју часописа дата су детаљна објашњења за приходе ван радног односа које остварују резидентна физичка лице, а у посебним чланцима у ПС 19/20 и за приходе нерезидентних физичких лица, у којима су дати и примери обрачуна пореза и доприноса на те приходе.

ПРИМАЊА ЛИЦА КОЈА НИСУ У РАДНОМ ОДНОСУ КОД ИСПЛАТНОЦА НА КОЈА СЕ НЕ ПЛАЋА ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Према одредбама члана 9. став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 116/23 – у даљем тексту: ЗПДГ), не плаћа се порез на доходак грађана на примања остварена по основу:

- 1) прописа о правима ратних инвалида;
- 2) примања, осим накнаде зараде (плате), која се остварују у складу са законом којим се уређује финансијска подршка породици са децом;
- 3) накнада за помоћ и негу другог лица и накнада за телесно оштећење;
- 4) накнада за време незапослености и друге врсте накнада које, у оквиру програма и мера активне политике запошљавања, плаћа Национална служба за запошљавање у складу са законом којим се уређује запошљавање и осигурање за случај незапослености;
- 5) услуга социјалне заштите и материјалне подршке у складу са законом којим се уређује социјална заштита;
- 6) накнада из здравственог осигурања, осим накнаде зараде (плате);
- 7) накнада из осигурања имовине, изузев накнада из осигурања за измаклу корист, као и накнада из осигурања лица којима се надокнађује претрпљена штета, уколико она није надокнађена од штетника;
- 8) накнада материјалне и нематеријалне штете, изузев накнаде за измаклу корист и накнаде зараде (плате), односно накнаде за изгубљену зарату (плату);
- 9) помоћи коју у случају смрти запосленог или пензионисаног запосленог, послодавац исплаћује члану његове породице – до **94.472** динара;
- 10) помоћи због уништења или оштећења имовине услед елементарних непогода или других ванредних догађаја;
- 11) организоване социјалне и хуманитарне помоћи;

12) стипендија и кредита ученика и студената - у месечном износу до **41.381** динар;

13) накнаде за исхрану – хранарине коју спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови, у складу са законом којим се уређује спорт - у месечном износу до **13.497** динара;

14) накнада и награда за рад осуђених лица и малолетних учинилаца кривичних дела, сагласно са законом којим се уређује извршење кривичних санкција;

15) накнада и награда за рад пацијената у психијатријским установама;

16) уплате доприноса за обавезно социјално осигурање које је привредно друштво дужно да плати за оснивача, односно свог члана у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање;

17) пензија, накнада уз пензију и инвалиднина које се остварују по основу права из обавезног пензијског и инвалидског осигурања, односно војног осигурања;

18) отпремнине код одласка у пензију до износа који је као најнижи утврђен законом којим се уређује рад, односно радни односи;

19) отпремнине, односно новчане накнаде које послодавац исплаћује запосленом за чијим је радом престала потреба у складу са законом којим се уређује рад, односно радни односи, односно запосленом који ради на пословима за које више не постоји потреба или постоји потреба смањења броја извршилаца у складу са законом којим се уређује начин одређивања максималног броја запослених у јавном сектору – до износа који је као најнижи утврђен тим законима;

20) отпремнина која се исплаћује лицу коме престаје радни однос у процесу решавања вишка запослених у поступку приватизације у складу са актом Владе којим се утврђује програм за решавање вишка запослених у поступку приватизације – до износа утврђеног тим програмом;

САСТАВЉАЊЕ ТРОМЕСЕЧНОГ – ПЕРИОДИЧНОГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА О ИЗВРШЕЊУ БУЏЕТА ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР – СЕПТЕМБАР 2024. ГОДИНЕ

Одредбама члана 6. Уредбе о буџетском рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 125/03, 12/06 и 27/20 – у даљем тексту: Уредба), прописана је обавеза корисника буџетских средстава, корисника средстава Републичког фонда за здравствено осигурање (РФЗО) и организација обавезног социјалног осигурања (ООСО) да састављају тромесечне – периодичне извештаје о извршењу буџета, односно финансијских планова.

Састављање тромесечног периодичног извештаја о извршењу буџета уређено је и Правилником о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова („Службени гласник РС“, бр. 18/15, . . . и 17/22 – у даљем тексту: Правилник).

Изменама и допунама Правилника из децембра 2020. године, уређено је да приликом периодичног извештавања **не постоји** обавеза директних и индиректних корисника буџетских средстава, односно корисника РФЗО да достављају **образложење одступања између одобрених средстава и извршења**.

1. Периодично извештавање

Одредбама члана 6. Уредбе, уређује се периодично извештавање индиректних и директних корисника буџетских средстава, корисника средстава РФЗО и корисника средстава ООСО.

Индиректни корисници буџетских средстава састављају тромесечно периодичне финансијске извештаје о извршењу буџета и достављају их надлежном директном кориснику у року од десет дана по истеку тромесечја, за потребе планирања и контроле извршења буџета, **за финансијски извештај о извршењу буџета јануар – септембар 2024. године то је 10. октобар 2024. године**.

Примљене тромесечне периодичне финансијске извештаје директни корисници усклађују са подацима

садржаним у главној књизи трезора и подацима из својих евиденција, врше консолидацију података и **достављају органу управе надлежном за послове финансија, у року од 20 дана по истеку тромесечја**.

Корисници средстава Републичког фонда за здравствено осигурање састављају тромесечно периодичне финансијске извештаје о извршењу својих финансијских планова и достављају их Републичком фонду за здравствено осигурање, **у року од десет дана по истеку тромесечја, за потребе планирања и контроле извршења финансијског плана**.

Организације за обавезно социјално осигурање састављају тромесечно периодичне финансијске извештаје о извршењу финансијских планова, а Републички фонд за здравствено осигурање врши консолидацију тромесечних периодичних финансијских извештаја и саставља консолидовани извештај, **које достављају Министарству финансија – Управи за трезор у року од 20 дана по истеку тромесечја**.

2. Рокови за достављање извештаја

Рокови за достављање периодичних финансијских извештаја уређени су одредбама члана 6. Уредбе. У зависности од обвезника достављања периодичних финансијских извештаја, разликујемо следеће рокове:

1. Индиректни корисници буџетских средстава тромесечни периодични извештај за **јануар – септембар 2024. достављају до 10. октобра 2024. године директном кориснику буџетских средстава у чијој су надлежности**;

2. Корисници РФЗО тромесечни периодични извештај за **јануар – септембар 2024. достављају до 10. октобра 2024. године РФЗО**;

3. Организације обавезног социјалног осигурања тромесечни периодични извештај за **јануар – септембар 2024. достављају до 21. октобра 2024. године Управи за трезор** (20. октобар пада у недељу,

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. КВАРТАЛНО ИЗВЕШТАВАЊЕ ПРЕМА ПРОПИСИМА О ДУВАНУ

Према одредбама члана 7. став 4. Закона о дувану („Службени гласник РС“, бр. 101/05, . . . и 92/23 – у даљем тексту: Закон), **произвођачи, обрађивачи и прерађивачи дувана** (лица из члана 5. став 1. тач. 1), 2) и 2а) Закона) дужни су да **Министарству надлежном за послове пољопривреде** достављају тромесечне извештаје о подацима о којима воде евиденцију. Извештаји који се достављају Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде достављају се најкасније у року од десет дана од дана истека периода за који се извештај доставља.

Обавезу тромесечног извештавања Министарства пољопривреде имају, дакле, произвођачи, обрађивачи и прерађивачи дувана.

Крајњи рок за достављање прописаних извештаја Министарству пољопривреде за трећи квартал 2024. године, односно за период од 1.07. до 30.9.2024. године, је 10. октобар 2024. године (члан 7. став 5. Закона).

Извештаји се достављају Министарству пољопривреде **поштом или лично на адресу**: Република Србија, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Немањина бр. 22–26, 11000 Београд.

Поред тога, на основу члана 7. став 6. Закона, **произвођачи, обрађивачи и прерађивачи дувана** дужни су да, **искључиво на захтев Управе за дуван**, достављају извештаје о подацима о којима воде евиденцију, **најкасније у роковима које одреди Управа за дуван**. Уколико наведеног захтева нема, нема ни обавезе достављања података Управи.

Сходно томе, **Управа за дуван упутила је писани захтев** свим регистрованим произвођачима, обрађивачима и прерађивачима дувана, за достављање

извештаја о подацима о којима воде евиденцију, за трећи квартал 2024. године, најкасније до 7. октобра 2024. године.

Према томе, крајњи рок за достављање прописаних извештаја Управи за дуван за трећи квартал 2024. године, односно за период од 1.07. до 30.09.2024. године, је 7. октобар 2024. године.

Сви извештаји доступни су на интернет страници Управе за дуван – www.duvan.gov.rs. По уласку на насловну страницу треба изабрати опцију: Услуге – Извештаји, а потом опцију: Произвођачи, прерађивачи и обрађивачи дувана.

Извештаји се достављају Управи за дуван **поштом или лично на адресу**: Република Србија, Министарство финансија – Управа за дуван, Балканска 53, 11000 Београд или електронском поштом на неку од следећих адреса: sanja.babic@duvan.gov.rs; zoran.gojkovic@duvan.gov.rs; isidora.zivanovic@duvan.gov.rs и milan.djordjevic@duvan.gov.rs.

Због ажурније и брже обраде података пожељно је извештај доставити у електронској форми.

Чланом 86. став 1. тачка 2) и ст. 2. и 3, чланом 87. став 1. тачка 2) и ст. 2. и 3. и чланом 87а став 1. тачка 2) и ст. 2. и 3. Закона, прописана је прекршајна одговорност за произвођаче дувана, обрађиваче дувана и прерађиваче дувана ако не воде евиденцију и у прописаном року не доставе извештај, односно тражене податке. За непоштовање законских одредаба о обавези вођења евиденције и достављању тражених података, прописане су новчане казне за прекршај, и то за правно лице од 100.000 до 2.000.000 динара, а за одговорно лице у правном лицу од 5.000 до 150.000 динара. За предузетнике новчана казна износи од 10.000 до 500.000 динара.

Садржина и начин вођења евиденције, коју у вези са производњом и обрадом дувана воде произвођачи и обрађивачи дувана прописани су **Правилником о**

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРЂАНА

1. Резидентно правно лице које врши откуп секундарних сировина и отпада од предузетника као обвезника пореза на приходе од самосталне делатности, није дужно да приликом исплате накнаде обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку

Поводом вашег захтева који се односи на обавезу обрачунавања и плаћања пореза по одбитку по основу прихода које предузетник оствари продајом секундарних сировина, дајемо одговор:

Према одредбама чл. 1. и 2. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 92/23 – у даљем тексту: Закон) порез на доходак грађана плаћају физичка лица која остварују доходак, на приходе из свих извора, сем оних који су посебно изузети Законом.

Одредбом члана 31. став 1. Закона прописано је да се приходом од самосталне делатности сматра приход остварен од привредних делатности, укључујући и делатности пољопривреде и шумарства, пружањем професионалних и других интелектуалних услуга, као и приход од других делатности, уколико се на тај приход по овом закону порез не плаћа по другом основу.

Приходом од самосталне делатности сматра се и приход остварен трајним или сезонским искоришћавањем земљишта у непољопривредне сврхе (вађење песка, шљунка и камења, производња креча, цигле, црепа, ћумура и сл.), инкубаторском производњом живине, као и другим сличним делатностима, независно од тога да ли су као самосталне делатности регистроване код надлежног органа (члан 31. став 2. Закона).

Обвезник пореза на приходе од самосталне делатности је физичко лице које остварује приходе обављањем делатности из члана 31. овог закона (члан 32. став 1. Закона).

Одредбом члана 40. став 15. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21 – у даљем тексту: Закон о порезу на добит) прописано је да резидентно правно лице које откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужно је да приликом исплате накнаде тим лицима обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку по стопи од 1% од износа накнаде, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу у року који је прописан овим законом.

Имајући у виду наведене одредбе, приходи које остварује физичко лице обвезник пореза на доходак грађана на приходе од самосталне делатности, по основу продаје секундарних сировина и отпада, које ту делатност обавља као предузетник, опорезују се као приходи од самосталне делатности сагласно члану 31. Закона.

Резидентно правно лице које врши откуп секундарних сировина и отпада од предузетника као обвезника пореза на приходе од самосталне делатности, није дужно да приликом исплате накнаде обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку с обзиром да се, сагласно члану 40. став 15. Закона о порезу на добит, порез по одбитку обрачунава и плаћа када резидентно правно лице по наведеном основу врши исплату прихода другом резидентном, односно нерезидентном правном лицу. (МФИН, 2469391 2024 10520 004 000 011 004 од 30.08.2024. године)

РОКОВНИК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРОПИСАНИХ ОБРАЧУНА И ЗА ПЛАЋАЊЕ ОБАВЕЗА У МЕСЕЦУ ОКТОБРУ 2024. ГОДИНЕ

Ред. бр.	О П И С	Рок	Број „Привредног саветника“ у којем смо дали објашњења
1	2	3	4
1	Плаћање по основу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и електронско подношење Обрасца ИОСИ за месец септембар 2024. године	7. X ¹	7/21
2	Крајњи рок за јавна предузећа и њихова зависна друштва да на веб апликацији РИНО – Регистар измирења новчаних обавеза, доставе извештај о неизмиреним обавезама јавних предузећа према привредним субјектима за септембар 2024. године	7. X ¹	13/13, 6/18 и 9/21
3	Обавеза правних лица и предузетника – исплатилаца прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма да надлежној Пореској управи доставе писмено обавештење о закљученим уговорима са интерпретатором и другим ангажованим лицем у септембру 2024. године, у складу са чланом 108а став 7. Закона о порезу на доходак грађана	7. X ¹	25/10 и 18/17
4	Плаћање накнаде за дозволу, односно одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу, у складу са Законом о играма на срећу	7. X ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
5	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, доставе збир дневних обрачуна за сваки аутомат – Образац ЗДП, за месец септембар 2024. године	7. X ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
6	Обавеза приређивача игара на срећу – клађења, да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу обрачун промета за свако уплатноисплатно место кладионице, на Обрасцу МОП, за месец септембар 2024. године	7. X ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
7	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу Образац СБ – Стање механичких и електронских бројчаника, за месец септембар 2024. године	7. X ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
8	Обавеза приређивача игара на срећу у играчницама да Пореској управи и Управи за игре на срећу доставе Збирни месечни обрачун накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама – Образац ЗМОН, за месец септембар 2024. године	7. X ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
9	Уплата наплаћене боравишне таксе за месец септембар 2024. године, у складу са Законом о угоститељству	7. X ¹	21/19
10	Уплата боравишне таксе за трећи квартал 2024. године од стране физичког лица које пружа угоститељске услуге смештаја у објектима домаће радиности	7. X ¹	14/24

¹ Крајњи рок је 5.X (субота), па се продужава на 7.X (понедељак), у складу са мишљењем Министарства финансија, бр. 430-01-00167/2005-04 од 28.07.2005. године, које смо објавили у „Регистру прописа“ бр. 7/2009, на страни 171.

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2024. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	25/24	132.372,00	101,5	95.836,00	100,8
Фебруар (Укупно)	37/24	129.934,00	98,2	94.125,00	98,2
Март (Укупно)	48/24	133.373,00	102,6	96.913,00	103,0
Април (Укупно)	56/24	133.356,00	100,0	96.614,00	99,7
Мај (Укупно)	63/24	138.332,00	103,7	100.170,00	103,7
Јун (Укупно)	73/24	132.290,00	95,6	95.804,00	95,6
Јул (Укупно)	78/24	135.195,00	102,2	97.835,00	102,1

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада виша од најниже основице, допринос се обрачунава на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада за период јануар–децембар 2024. године („Службени гласник РС“, бр. 79/23) утврђена је у нето износу од 271 динар по радном часу и примењује се од 1.01.2024. године.

За исплате које се врше од 1. јануара до 31. децембра 2024. године, минимална зарада износи:

Ред. бр.	Месец 2024.	Број сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Јун	160	43.360,00	58.288,16
2	Фебруар, Март, Септембар и Новембар	168	45.528,00	61.380,88
3	Април, Август и Децембар	176	47.696,00	64.473,61
4	Јануар, Мај, Јул и Октобар	184	49.864,00	67.566,34

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање износи **40.143** динара (114.694 x 35%), а примењује се од 1. јануара 2024. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2024. године, а објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23.

4. НАЈВИША ОСНОВИЦА ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Највиша основица за плаћање доприноса за социјално осигурање износи **573.470** динара (114.694 x 5), а примењује се од 1. јануара до 31. децембра 2024. године. Највиша месечна основица доприноса објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23.

5. НАЈВИША ГОДИШЊА ОСНОВИЦА ДОПРИНОСА ЗА 2024. ГОДИНУ

Највиша годишња основица доприноса за обавезно социјално осигурање за 2024. годину из члана 43. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, утврђена је у износу од **6.881.640** динара и објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 115/23.

АКТУЕЛНО ИЗДАЊЕ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА

Др Ратомир Ђировић

ПРИРУЧНИК ЗА ПРИМЕНУ МСФИ 9, МСФИ 15 И МСФИ 16

- са примерима књижења и моделом Правилника о рачуноводственим политикама у складу МСФИ -

Београд, новембар 2022.

Приручник садржи детаљна објашњења примене три нова и најсложенија Међународна стандарда финансијског извештавања МСФИ 9 – *Финансијски инструменти*, МСФИ 15 – *Приходи од уговора са купцима* и МСФИ 16 – *Лизинг*.

МСФИ 9 и МСФИ 15 примењују се у Републици Србији од 2020. године а МСФИ 16 од 2021. године. Примена ових стандарда међусобно је повезана, тако да субјекти који примењују пуне МСФИ морају детаљно да познају захтеве који су прописани овим стандардима.

Ови стандарди настали су као одговор рачуноводствене професије на светску економску кризу из 2007. године и садрже нова решења која треба да допринесу реалнијем исказивању финансијског резултата и финансијског положаја привредних субјеката.

МСФИ 9 прописује нову и једноставнију класификацију финансијских инструмената, уводи нове моделе признавања очекиваних кредитних губитака за финансијске инструменте, потраживања од купаца, средства по основу уговора и финансијски лизинг. Овај стандард поједностављује примену рачуноводства хеџинга (заштите) и проширује спектре ситуација на које се може применити рачуноводство заштите. Циљ новина које доноси МСФИ 9 у односу на ранији МРС 39 је да се поједностави финансијско извештавање применом јасног и лакшег начина класификације

финансијских инструмената, уклањањем прага за признавање кредитних губитака и промене захтева за рачуноводство заштите.

МСФИ 15 садржи детаљна правила за признавање прихода када се добра и услуге преносе на купца у току одређеног временског периода и/или у одређеном тренутку времена. За утврђивање прихода овај стандард прописује јединствен **модел у пет корака** заснован на принципима који се примењују на све уговоре са купцима који су у делокругу тог стандарда. Уређује и признавање трошкова који настају у вези са закључивањем и извршавањем уговора о продаји од стране продавца. Овај стандард доноси значајне новине приликом утврђивања прихода у делатностима које имају уговоре са различитим обавезама извршења (нпр. телекомуникационе компаније) и уговоре који обухватају више периода испуњавања обавеза према купцима (нпр. грађевинске, индустријске, пољопривредне и друге производне компаније), начин утврђивања прихода је знатно другачији у односу на раније примењиване стандарде.

МСФИ 16 прописује принципе за признавање, мерење, презентацију и обелодањивање лизинга (закупа). Циљ је да се у финансијским извештајима даваоца и корисника лизинга обезбеде релевантни подаци на начин који верно представља трансакције лизинга. Из аспекта корисника лизинга, финансијски и пословни лизинг третира се на исти начин, тако што се имовина са правом коришћења исказује као имовина корисника лизинга која подлеже амортизацији а укупна обавеза коју ће корисник лизинга плаћати за период закупа исказује се као обавеза у Билансу стања. Примена овог стандарда значајно мења структуру прихода и расхода у Билансу успеха и финансијски положај у Билансу стања корисника лизинга, што корисницима финансијских извештаја пружа релевантне податке за оцену профитабилности и бонитета субјеката који примењују тај стандард.

Обим: 416 страна

Цена: 9.900 динара са ПДВ

MARKETINO

FISKALNA KASA ZA MALE BIZNISE

Pojednostavljuje posao računovođi
i olakšava život preduzetniku!

Idealna za sve delatnosti:

- saloni
- ordinacije
- auto-uslužne delatnosti
- radnje i terenske usluge
- tezge i cvečare
- ostali mali biznisi

Kad vaši klijenti koriste Marketino, rešeni ste nepotrebnog posla, brige i stresa.

- ✓ Lakša administracija, tačnost podataka i minimalna mogućnost greške
- ✓ Svi izveštaji vam stižu mejlom sledećeg radnog dana
- ✓ Besplatna ažuriranja sa zakonskim promenama
- ✓ Izveštaji po poreskim grupama, vrstama plaćanja, kasirima, pravnim licima i artiklima
- ✓ Automatsko vođenje KPO knjige

Preporučite Marketino svojim klijentima i kontaktirajte nas za program saradnje.

MARKETINO
Drugar koji pomaže

www.marketino.rs
info@marketino.rs
Tel. 011 425 0267

